

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

51145
15

12

19

C

17

MIRACVLA
CHYMICA,
ET MYSTERIA
MEDICA.

MIRACVLA
CHYMICA,
ET MYSTERIA
MEDICA.

- Libris quinque enucleata, quorum
summam pagina versa exhibet.

STVDIO ET OPERA
PHILIPPI MVLLERI
Friburg. Brisgoi, Philosoph. & Med. D.

ROTHOMAGI,
Sumpt. IOANNIS BERTHELIN, Bibl.

M. D C. LI.

BIBLIOTHECA NAZ. ROM. A. VITTORIO EMANUELE.

LIBER PRIMVS,
de Lapide Philosophico, & eius
præparatione.

LIBER SECVNDVS, DE
Particularibus transmutationibus.

LIBER TERTIVS, DE
Præparationibus rarioribus ex mi-
neralibus præcipuis, ☿, ♂, Vitriol.
Tart. Arsen.

LIBER QVARTVS, DE
Modis secretioribus ex vegetabi-
libus simplicibus faciendi Extra-
cta, Aquas destillatas, Balsamos.
Essentias & Sales Philosophicos,
item ex quibuscunque lapidibus
tincturas elicere.

LIBER QVINTVS, DE
Medicamentis variis secretiori-
bus, & rarioribus ad omnes mor-
bos totius corporis humani.

REVERENDISS.
ET SERENISS.
MAXIMILIANO III.
AVSTRIÆ ARCHIDVCI,
Duci Burg. Theutonici or-
dinis Principi, &c.

Domino Clementissimo
S. D.

N I H I L in vniuerso hoc, sub
Sole aut supra Solem immu-
tabile esse, Illustriss. Prin-
ceps, adeò decantatum est
apud politiores rerum naturalium
scrutatores: vt dubitare hac de re,
hominis a philosophi esse, non imme-
ritò dicatur. Quanquam enim cœ-
lestia corpora vulgari Peripatetico-
rum opinione tanquam corruptionis,
â iij

EPISTOLA

& omnis mutationis expertia celebrantur : attamen qui altioribus nituntur principiis, longè aliter, dum in iis mutationem deprehendunt, sentiunt. Sub Sole mutationem subire omnia, apud omnes extra controverſiæ aleam poſitum eſt. Et quemadmodum in macrocoſmo, ita & in microcoſmo, omnibuſque ad eum pertinentibus, non minores deprehenduntur mutationes. Oritur homo & moritur. Mutatur moribus, ætate, corporis ſtatura; temperie, animi habitibus, bonis fortunæ, & quibus non? Hodie hic dives, ille pauper. Cras inverſo ordine rotam voluit fortuna. Regna omnia & ditiones mutationem ſubeunt, nec diu vni hero ſubmittunt faſces. Quod cuius manifestum, qui cunctos mundi angulos animo ſaltem perlustrat, & quàm pluribus ab hinc annis variis paruerint dominis, attentius examinat. Neque regna tantum mutantur, ſed hominum linguæ etiam

DEDICATORIA.

eo ut nostri sæculi homines, siue
ermani, siue Itali, siue alij maiores
os ante aliquot secula qui vixerunt,
reuiuiscerent, nequaquam intelli-
erent. Mutantur & religiones, imò
ctes & scientiæ præclaræ omnes
utantur, atque hinc inde migrant.
Olim Ægyptij claruere variarum re-
um notitia & doctrinâ excellenti.
Ab his migrarunt Musæ in Græciam.
Græcis deinde relictis in Italiam &
vicinas regiones auolarunt. His re-
troactis sæculis Alpes transuolarunt,
in Germaniam & vltiores regio-
nes Septentrionales; quibus ho-
dierno sæculo nulla regio cultior est
moribus & scientiis. Econtra, quæ
olim politæ regiones, modò bar-
bariei cæno miserè volutantur.
Ægyptiis & Græcis hodie quæ gens
barbarior? At quondam quæ cul-
tior & politior? Italis olim qui do-
ctiores, qui bellicosiores? Hodie
Germani & vicini Boreales palmam
panè in omnibus præripiunt. Et nisi

EPISTOLA

ingratitude notas subterfugere votis modisque omnibus cupimus, verendum utique ne & nos simili pœna Deus ille summus artium & scientiarum author afficiat. Atque quod modò de artibus in genere pronunciat, vel maximè de arcanis naturæ Chymicis & Medicis dici potest. Hæc enim moderno sæculo gelidam ad Arcton florent vigentque; sub Solis ardore iacent torpentque. Cuius rei testes esse possunt volumina de his artibus hîc neglecta, ibi benè multa hæcenus edita: quibus non pauca naturæ arcana aperiuntur. His si ego nonnulla adiungo antea non publicata; talentum mihi à DEO commissum non malè me servasse arbitrabor. Cui verò potissimum hunc laborem meum consecrarem, non diu deliberandum fuit. Occurrebat enim vel antequam ad hoc me opus accinxi, T. C. Illustr. Princeps; qui Pater patriæ nostræ & Dux à DEO opt. max. constitutus

DEDICATORIA.

: quo nomine cum tibi me meaque
omnia debeam, in submissionis si-
num hanc lucubrationem meam ti-
bi offerre volui debuique. Accedit &
hoc, quod præter sapientiam & pie-
atem incredibilem in C. T. elucen-
tem; amor quoque variarum & arca-
narum scientiarum, imò & notitia
non vulgaris C. T. radicitus inhæ-
reat. Quamobrem tum has ob causas,
tum ob innatam C. T. totique domui
Austriacæ benignitatem, hunc fœtum
meum, licet immaturum, te fronte
serena suscepturum laud diffido.
DEVS opt. max. C. T. nobis diutis-
sime sospitem & florentem tueatur.
Datum Friburgi Brisgoiæ, 4. Augusti,
Anno 1610.

C. T.

Subiectiss.

PHILIPPVS MULLER.

LECTORI
CANDIDO.

RATIONEM instituti mei, Lector
Candide, ut te edocerem, operæ pre-
tium esse duxi. Et initio quidem cur li-
brum hunc tali titulo præfixo in lucem
prodire volui. Etenim non sum dubius vi-
deri multis pomposum nimis & fastuosum.
Sed nomina hic rebus suis convenire depre-
henderis, qui libellum totum animo & ocu-
lis percurrere non gravabitur. Quæ enim se-
miracula non pandunt in Lapide Philoso-
phico, particularibus transmutationibus, sa-
libus Philosophicis, extractis, aquis destil-
latis, &c. faciendis? Quæ non mysteria Me-
dica in parte Opusculi huius ultimâ? Lege
ergo primùm & intellige, deinde iudica, nec
prius. Non equidem sum nescius, artis hu-
ius magistro non esse miracula nec mysteria.
Sic enim & in omni arte vel abstrusissimâ
nihil peritio admirandum aut rarum est. Sed

c transeant. Quare autem luci publica
revolui hunc laborem meum, sola causa
utilitas publica: quam ut respicerem,
onere amici complures & editionem ro-
tuere. Neque ignotum est doctioribus,
uaniâ laborent in charybdi hodie Phar-
nacopœi suas illas operosas & numerosas
receptas venditantes, crudo modo confectas,
quibus si meliores nos aliquas exhibemus:
Apollini gratiam: in d Hygie & Panacea
parent. Deo ter. opt. ter. max. Idem tibi
Lector faveat & tui mihi. Vale.

VIRO CLARISS.
ET EXCELLENTISS.
DN. D. PHILIPPO
MULLERO FRIBVR-
genſi, Chymiatro peri-
tiſſimo, S. P.

*Gaſp. Bartholinus Danus, Doct.
Philoſophus & Medicus.*

R E G O tandem diffuſurum te
inaudio, MULLERE mi ocu-
liſſime, ingenij monumenta;
ſatis diu hucusque occultata.
Numerò cenſebis, ſat ſcio, in lucem
efferri. At cenſet præter te nemo
alius. Cùm inuncti olim fuimus ſer-
monibus in Italiâ, regionum illâ regi-
nâ; memoriâ tibi refrico, quid con-
dixeris, nempe vt de editione non
tardares, ob operis argumentû; quod

publico bono. Præsta (age) fidem!
si verò amorem : qui , quoniam
pore non licet, animo tibi iunctus
est, optimâ illâ parte mei. Coitum
d inter nos amicitiaæ fœdus , fac
nisi nobiscum moriatur. De me,
me sancta Hygeia nostra amet;
ne affectum tibi spondeo : qui ve-
nens (Amicitiaæ genium iuro) in-
fuit , statim ac concepì. Quia verò
tutis causâ, quæ æterna; æternùm
am : quamquam & ob mei amorem
reciprocum ; quo pluris me facis &
timas, quàm mea mediocritas me-
tur. Præsta, inquam, fidem, & Mi-
cula illa tua Chymica ede. Ede : ne
lentum tibi à D E O commissum hu-
i servasse videare. Metuis ab obstre-
perorum quorundam , ad nascentem
Famam tuam obruendam cona-
bus? Ride*, vicissim irride, & solo
contemptu, vt facis, ab istis te vindi-
a. Immò felicitatis loco habe. Quò-
nim plures in ramos luxuriauit ar-
bor; eò strepitum densiorem ab au-

ra vehementiori commota edit; fortius verò, quàm paucioribus à ramis instructa alia, resistit: Ita Fama. Virtus, Eruditio; quò se expandunt magis, angentur, multiplicantur; eò magis etiam inuidorum tempestate, & maliuolorum turbine premuntur, turbantur, rapiuntur; non opprimuntur, non exturbantur, non abripiuntur. Per eam caussam optabis potius vel cœli & terræ in te commotionem: ceu infallibile signum Virtutis densioris, Famæ explicatioris. Interea ita Famam capta, quasi contempturus: ita contemne, quasi captaturus. Ut mundum perlustrando, mundum contemnere discimus: sic Famæ blandientem auram anxie captando; eandem pro aura, umbra, nihilo habere. Interim Famæ & Gloriæ contemptu, in eorundem præmium; vtut non affectatum, nolentes volentes incurrimus. De me scire vis, & rebus amici, quo versentur in cardine? Habe pauca. Feruere modò sub mani-

meis Medica varia, quæ exire ge-
unt, & in iis præire: Paradoxo-
n Philosophicorum & Medico-
m Centuriæ aliquot; opuscula non-
lla Anatomica: Tractatus de Cau-
riis, de Opio & Laudanis opiatis
iber, &c. Utinam cum bono aliquo
publico: Conor quidem magis, quam
fficio: volo, quàm possum, in publi-
um prodesse. Præ me fero. Nec ta-
nen omnem destituit conatum effe-
ctus, nec omnem potestas volunta-
tem. Tunc quid iam agas, & cum pri-
mis ecquid valeas, fac me scitorem:
atque in me iis, quem ostendisti, cer-
tus à Bartholino eadem tibi fore: Sal-
ue à me ex animo, qui ex animo tibi
cupio: & parentem tuum, senatorem
amplissimum, naturæque amatorem,
& indagatorem haut postremum à
me saluta.

Viro Clarissimo
DN. PHILIPPO MULLERO,
Phil. & Med. Doctori, Chymica Mi-
racula & Medica mysteria
edenti, &c.

E De tuum Chymicum Medicumq;
PHILIPPE, libellum:

Et subtile ampli profer opus Genij.
Exiguæ molis liber est. sed mystica
rerum

Pōdera si video, grāde volumē erit.
Immenso lapidi ceu gemma minutula
præstat:

Sic liber ingēti præualet iste Libro.
Ne dubita quæso venientem admit-
tere laudem.

Dignus es, vt curæ præmia digna
feras.

Digna feres etiam: tantum hæc my-
steria promas.

Cui tu das, famā dat Medicina tibi.

Frankofurti ad Mœnum scribeb.

IANVS HEERMANNVS
Sil. Poët. Laur. Cæs.

LIBER

INDEX.

LIBER PRIMVS.

De Lapide Philosophorum.

PROOEMIUM, Pag. 1.

Cap. 1. *De Instrumentis ad opus Philosophicum idoneis.* 8

Cap. 2. *De materia Lapidis in genere.* 16

Cap. 3. *De Mercurio.* 19

Cap. 4. *De Preparatione & purificatione Merc.* 27

Cap. 5. *De Sole & Luna & eorum preparatione.* 28

Cap. 6. *De opere ipso.* 29

LIBER SECVNDVS.

De Particularibus Transmutationibus.

39

Modus Primus. 41

Modus Secundus magis vulgaris. 44

Modus Tertius. 45

INDEX.

LIBER TERTIVS.

De Præparationibus rarioribus ex
mineralibus præcipuis, ☿, ♂,

Vitriol. Tart. Arsen. 49

Cap. I. De præparationibus ex ☿. 52

1. Præparatio ☿, quæ dicitur *Aquila*
alba. *ibid.*

2. *Mercurius vitæ.* 53

3. *Turbith minerale sine vomitu.* 54

4. *Pulvis albus, optimus.* 55

5. *Balsamus Mercur.* 56

Cap. II. De præparationibus ex ♂. 57

1. *Præparatio ♂ optima.* *ibid.*

2. *Oleum Antim. dulce pro Medicina hu-*
mana: secretum secretorum. 58

3. *Oleum ♂, ad extēna mirabile.* 59

4. *Ol. Antim. ad vulnera.* 60

Cap. III. De præparationibus ex Vitriol. 61

1. *Spiritus Vitrioli verus.* 61

2. *Oleum Vitriol. probatissimum, & se-*
cretissimum. 62

Cap. IV. De Præparationibus ex Tart. 63

3. *Spiritus Tart. nec non oleum.* *ibid.*

I N D E X.

2. Tart. album viriolatum calcinatum.	64
3. Nobilis Tart. preparatio ad fugandas maculas in quacunque corporis parte.	65
4. Terra foliata Tart. secretissima.	66
5. Arcanum Tart. ad vlcera maligna omnia.	67
Cap. V. De Preparationibus ex Arsenico.	68
1. Preparatio Arsenici ad vlcera can- crofa, fcirrhofa, maligna, hyperfar- comata, &c.	ibid.
2. Alia prep. ad Cancrum.	69
3. Butyrum Arsenici.	70

LIBER QVARTVS.

e Modis secretioribus ex vegetabi- libus faciendi Extracta, Aquas de- stillatas, Balsamos, Effentias & Sales Philosophicos.	72
--	----

p. I. De modo faciendi ex quouis sim- plici <u>EXTRACTVM.</u>	74
--	----

INDEX.

- Cap. II. *De modo faciendi AQUAS
DESTILLATAS ex sim-
plicibus, retentis horum colore,
odore & sapore.* 80
Alius modus faciliior, sed ignobilior. 82
 Cap. III. *De modo faciendi ex simplici-
bus BALSAMOS.* 85
 Cap. IV. *De veris simplicium Essentiis, &
SALIBVS PHILOSO-
PHICIS.* 88
 Cap. V. *De modo essentias & tintu-
ras ex quibuscunque Lapidibus
eliciendi.* 95
-

LIBER QVINTVS ET VLTIMVS, de remediis variis rariori-
bus & secretioribus ad omnes mor-
bos corporis humani à capite ad
calcem. 98

- Pro dolore capitis.* 100
In defluuio capillorum ob luem vener. 103
Vt crines decidant. 104
Ad clarificandos crines. 105

INDEX.

faciem clarificandam & dealbandam.

ibid.

capitis tineas. 106

barbam augendam. 107

vertiginem. ibid.

Apoplexiam. 108

ra Epilepsiam. 111

delirantes & amentes. 114

Melanchol. hypochon. 115

Memoriam. 116

soporosos affectus. 118

somnum conciliandum. 119

tra Paralysin. ibid.

tra spasmus. 120

visus imbecillitatem, obscuritatem & cecitatem. 121

conservationem visus diutiss. oculos-
que ab omnibus maculis purgans.

122

inflammationem oculorum, dolorem,
epiphoram, &c. 123

suffusionem. 124

fistulam oculi. ibid.

phlyctenas, pustulas & maculas ocu-
lorum. 125

I N D E X.

<i>Ad obstructionem nervi Optici.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad rubedinem oculorum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad surditatem & tinnitum.</i>	126
<i>Ad hemorrhagiam narium & aliarum partium.</i>	127.
<i>Ad Catarrhum.</i>	128.
<i>Ad raucedinem.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad vocem recuperandam.</i>	129.
<i>Ad dentium dolorem.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad dealbandos & firmandos dentes.</i>	130.
<i>Ad casum Vvula.</i>	131.
<i>Ad scrophulas.</i>	132.
<i>Ad Anginam.</i>	133.
<i>Ad Dyspnœam & Asthma.</i>	134.
<i>Ad Pleuritidem.</i>	135.
<i>Pro hæmoptoicis & phthisicis.</i>	137.
<i>Ad Empyema.</i>	139.
<i>Ad affectiones Cordis, Syncopen Cardiacam, &c.</i>	140.
<i>In febribus malignis.</i>	144.
<i>In peste.</i>	145.
<i>Ad febres omnes in genere.</i>	149.
<i>Ad Tertianam.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad Quartanam.</i>	150.
<i>Ad habendam Lactis abundantiam.</i>	<i>ibid.</i>

INDEX.

<i>Ad abscindendum Lac.</i>	151
<i>Ad duritiem mammarum.</i>	ibid.
<i>Ad mamillas ulcerosas & cancras ob lactis redundantiam.</i>	151
<i>Ad ventriculi affectus.</i>	152
<i>Ad nauseam & vomitum.</i>	153
<i>Ad ciendum vomitum.</i>	155
<i>Ad oxyreuma.</i>	156
<i>Ad singultum.</i>	ibid.
<i>Ad obstructions Epatis & Icterus.</i>	ibid.
<i>& seq.</i>	
<i>Ad Hydropem.</i>	158
<i>Ad Lienosos.</i>	160
<i>Ad Calculosos.</i>	161
<i>Ad Diabeten.</i>	163
<i>Ad dolores colicos & iliacos.</i>	164
<i>Ad fluxus ventris.</i>	ibid.
<i>Ad dysenteriam.</i>	165
<i>Ad Lumbricos.</i>	ibid.
<i>Ad vermes puerorum.</i>	ibid.
<i>Ad Hemorrhoides.</i>	ibid.
<i>Ad Hernias.</i>	166
<i>Ad Stranguriam & Ischuriam.</i>	168
<i>Ad mictionem sanguinis.</i>	169
<i>Ad ardorem Urinae.</i>	ibid.

INDEX.

<i>Ad Gonorrhœam.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad Impotentiam & Lasam virilitatē.</i>	170
<i>Ad vteri strangulatum.</i>	171
<i>Ad vteri procidentiam.</i>	172
<i>Ad mensium suppressionem.</i>	173
<i>Ad menses immodicos & fluxum album.</i>	174
<i>Ad conceptionem.</i>	175
<i>Ad gignendum gemellos.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad prohibendum abortum.</i>	176
<i>Ad partum facilitandum, secundinas retentas & fœtum mortuum eiiciendum.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Ad Podagricos, & quouis modo arthriticos.</i>	178
<i>Ad lucem veneream.</i>	181
<i>Ad vlcera.</i>	182
<i>Ad Cancrum.</i>	183
<i>Ad Fistulam.</i>	184
<i>Ad Vulnera.</i>	185
<i>Ad sanguinem coagulatum ex casu ab alto.</i>	186
<i>Ad ambusta.</i>	189

PHILIP. MULLERI
FRIBURG. PHIL.
& Medic. D.

LIBER I.
DE LAPIDE PHILO-
SOPHICO.

PROOEMIUM.

MATERIAM aggredior, fortunante DEO; à tot iam sæculis celebratam & etiamnum quotidie decantatam, raram tamen in opere & paucissimis obuiam, non quidem ob difficultatem, cum opus sit muliercularum, sed aucthorum ob obscuritatem, perplexamque scribendi rationem; qui, ut quiduis in hac arte obnubilent, nihil

A

intentatum relinquunt. Et hac quidem parte multò magis peccant neoterici omnes, quàm ullus antiquorum, qui quidem dilucidiori sermonis genere in hoc explicando naturæ mysterio semper vsi sunt: vt nisi recentiores semper magis magisque tenebris obuoluissent; non ita tardè plures ad optatam metam peruenissent. Neque duntaxat obscuritatem studiosè sequuti sunt; verum etiam inuersum & præposterum dicendi ordinem; vt quod primum in opere esse debet, aliqui vltimo adiudicauerint loco. Aliqui etiam immiscuere alienissima, quæ ad hoc mysterium non plus quàm fabulæ *Æsopicæ* faciunt. A quibus vitiis omnibus ego sanè quantum fieri potest & licet, immunis esse studebo, non quasi experientiam in hoc diuino & raro opere habeam (neque enim eò aspirare audebo) sed quasi dilucidius producturus & ordine optimo, quæ alij & antiqui, & recentiores inordinatissimè

CHYMICA:

3

atque obscurissimè protulère. Et re vera satius esset eos qui quotannis ferè hac de re scripta promulgant, imperfecta & obscura, tacuisse penitus; quàm temporis & pecuniæ tum sibi, tum aliis dispendium peperisse. Quamobrem quod ante me factitatum nescio, luci publicæ dabo, non quidem quod experientiâ habeo (hac enim me carere ingenuè antea fassus sum, & identidem non infiteor) sed quicquid veri ex recentiorum & antiquorum libris editis rationis scrutinio complecti valui, quicquid ex libris vetustissimis manuscriptis in Germania & Italia visis haurire potui, quicquid denique ex virorum doctissimorum amicorumque colloquiis percipere studui, daturus figuras exactas turris Philosophicæ huic operi inseruituræ, & partium eius omnium; deinde materiam Lapidis, quantum intelligere licuit; tandem eius præparationem, absolutionem &

A ij

perfectiōnem quæ spectare videntur : vt cui otium & ad hanc rem animus , non difficilis in hæc arcana pateat accessus. Atque hæc omnia tractaturus , insuper habito discrimine eorum omnium , qui de Lapide Philosophico quæ dicuntur omnia falsè rident , ceu falsa , nugatoria & impossibilia , in quos si verbum ego aliquod mutire vellem , cum iis vtique penitus insanirem. An fortè fictitius est Lapis ille , quia eum non tradunt Hippocrates , Galenus & Aristoteles ? O quàm multa hodie nota sunt , illis quæ nunquam innotuere ! Nec desunt infiniti auctores , viri magni , iis partim antiquiores , partim recentiores , huius notitiam qui habuere optimam. Putant vnā speciem in alteram transmutari non posse. O delirantem inscitiam. Diffidunt oculis propriis videntibus infinitas res in alias semper mutari , & vnum semper ex altero fieri. Videntibus

CHYMICA. 5

etiam oculis & audientibus auri-
bus diffidunt, variis in locis factum
verum per artem aurum (non di-
co naturale , quod nonnulli impe-
ritè effutiunt , cùm per artem quod
fit , artificiale sit) optimum & sincerum , probationes omnes sustinens:
quod qui videre cupis , orbem Chri-
stianum perlustra , saltem vicinas
tibi orbis partes & vrbes. Si ma-
terno solo inhæres semper , oculis
pervolue Barnaudi de Christa li-
bellum , plurimis experiētiis no-
minatim citatis verissimis refertum.
Sed desino hanc in rem verba fa-
cere , quia apud verè doctos & ve-
ros Philosophos hæc in dubitatione
nunquam posita sunt. Insinuanda
tamen hæc fuerunt ob tyrones , qui à
magistris suis imperitioribus & Ga-
leno ceu D E O vnico adiuratis , cre-
dere coguntur & defendere , quod
vltra sapientiam magistrorum ni-
hil sapit. Adeò infelicia hæc sunt
sæcula , quibus moderni Doctores

discipulos suos se superiores fieri non optant, imò vetant, quibus inquam, ipsi etiam discipuli, nihil sublimius cogitant, animoque scrutantur, quàm quod à præceptoribus didicere. Vnum ingeminat vulgus. Vbi illi aurifices & Alchimistæ? Cur non monstrant cuius se artem tenere, vt fides iis facilius adhibeatur? Nuspiam tales apparent in vlla regione homines, quos inde victitare, multò minùs ditescere notum est. Ad quod respondeo dici rectissimè illud: Notum non esse. Etenim qui thesaurum inuenit pretiosum, potest ne tam exiguæ mentis esse, vt iis ostendat & aperiat, à quibus sibi periculum, ignominiam, calumniam exinde imminere certus est? Ita infelicissimi illi, qui aliis sciendis sciunt hanc Lapidis conficiendi artem. Modò reges & principes ceu aucupes, eam ab iis poscunt aut per pollicitationes magnas fauoris & honoris obtinendi, aut per minas, carceres, torturas, mortem. Ab his si liber

es, ad minimum ludibrio vulgi expositus eris, & Alchimistæ nomen hodie ultra modum exosum audies. Quam ob causam ego huius in Lapide arcani operationis modum manualemente tenere nunquam herclè exoptarem. At animo ea speculari, quæ in natura admirabilia sunt, & non brutis, verum soli homini considerata data, nemo nunquam prohibuerit. Quocirca ad rem aliis sepositis propero.

CAPVT PRIMVM,

D E

INSTRVMENTIS AD OPVS
Philosophicum idoneis.

INitio atque ante omnia turrim extruere oportet rotundam vel quadratam ex coctis lapidibus modicè crassis, cuius internis parietibus circulus infigitur ferreus, & huic capella cum tegmine imponitur: in qua ouum Philosophicum constituitur, cuius collum supereminet nonnihil supra fornacem. Fornax autem tribus supernè foraminibus donatur, vt obstructis iis omnibus calor quasi quarti gradus regnet; duobus obturatis, calor tertij gradus; vnico secundi, & omnibus apertis primi gradus ignis teneat. Alia minor turris, vel pars turris pro carbonibus iuxta ædificatur minùs capax, habens infernè tubum in priorem partem ingredientem. Quæ om-

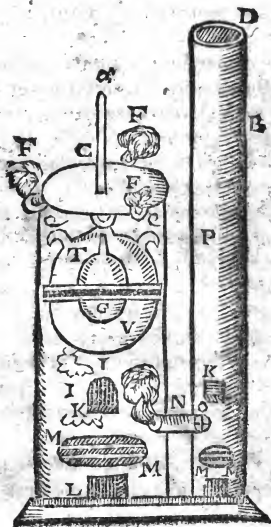

CHYMICA.

nia patent optimè in subiectis figuris, earumque declaratione.

Sequentes decem figuræ Constructionem turris Philosophicæ edocent.

Figura I.

10   MIRACVLA
PRIMA FIGVRA TOTAM

turrim cū vasis impositis; ac si
iam opus sub manibus fer-
ueret, repræsentat.

A Prima turris pars vasa continens.

B Secunda pars, carbonum receptaculum,
replendum vsque ad summum, prius tamen
inimo carbonib. probè accensis.

C Primæ partis summitas, quæ inter
operandum tegitur, ita tamen vt collum oui
ad latitudinem manus emineat.

D Secunda partis summitas etiam tegan-
da impositis carbonibus.

E Fundamentum.

F.F.F. Foramina per quæ calor egredi-
tur, vt ijs clausis calor incendatur, apertis
remittatur.

G Ouum Philosophicum.

a. Ipsius colli initium.

H.H. Ferreus circulus, cui capella ouum
continens innititur.

I.I.I. Locus fornacis vacuus, vapore ca-
lido tamen plenus.

K Orificium fornacis per quod carbonēs
immittuntur.

CHYMICA. II

L. Orificium infimum per quod cineres
eximuntur. Vtrumque autem orificium
robè occludatur.

M. M. Craticula ferrea carbonem sus-
tens, & cineres transmittens.

N. O. Canalis ex secunda parte in pri-
mam tendens.

P. Locus carbonum.

q. q. Ansulae regminis.

T. V. Capella regmine lecta.

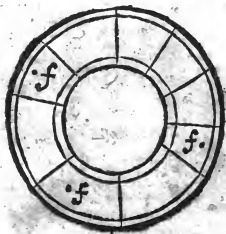
Reliquæ figuræ omnes turris par-
tes speciatim exponunt.

FIGURA II.

Figuram lapidum, & formam con-
structionis vtriusque partis
turris refert. Fig. II.

f. f. f. &c.

Lapidum
coctorum
figura; lon-
gitudine 2.
palmarum
vel 8. digi-
torum.

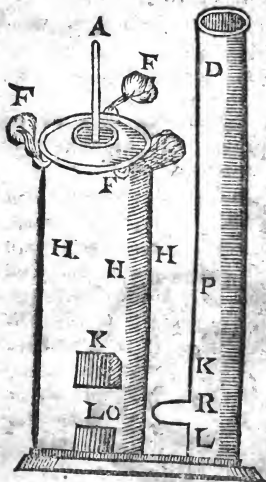

MIRACVLA FIGVRA III.

Primam turris partem eamque maximam ostendit.

Fig. IV.

Fig. III.

F.F.F,
vt antea,

HHH

Locus
circuli
ferrei.

K &
L. Vt
antea.

Q. Lo-
cus vbi
canalis
secun-
da par-
tis in-
gredi-
tur.

a Collū
promi-
nens vt
antea ;
vt ca-

lor omi ex calore colli percipiatur.

CHYMICA.

13

FIGURA IV.

Secundam turris partem
explicat.

D. Eius summitas tecta.

K. L. N. Vt amea.

O. Principium Canalis.

R. Interstitium vel Cancelli ferrei, carbon-
es ne illabamur.

P. Spacium, in quo pruna.

FIGURA V. & VI.

Capellam cum tegmine
repræsentat.

Fig. 5.

T. Tegmen Carini
fictile vel Cupreum.

S. Eius foramen
per quod collum oui
se exerit.

V. Capella ficti-
lis vel cuprea cine-
ribus quernis plena.

XX. Eius summi-
tas qua coniungitur
arctè cum yy.

q. Ansula tegminis.

MIRACVLA

FIGVRA VII.

Circulum ferreum depingit.

Fig.

7

HHH. Circuli cuspides turris parietibus infigendi.

Z

Circuli capacitas.

FIGVRA VIII.

Craticulam exhibet.

Fig. VIII.

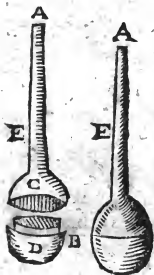
CHYMICA.

FIGVRA IX.

15

Ouum Philosophicum integrè proponit, quod in medio est aptile.

Fig. X. Fig. IX.

a. initium Colli in ovo.

c. collum oui.

b. interstitium superioris fundi parvis, ab inferiori.

FIGVRA X.

Oui partes disiunctas effigiat.

a. & c. ut ante.

c. superior fundi pars, quæ excipitur ab inferiori.

d. inferior pars capaxior & superiorem in se recipiens.

CAPVT II.

DE

MATERIA LAPIDIS

in genere.

ARtifex quiuis instrumētis comparatis materiam quærit, ex qua opus aliquod sui artificij fabricet. Ita & nos instrumentis delineatis, antequam de operatione aliquid dicamus, materiam primùm subiectam, ex qua Lapis noster generabitur, proponemus. Et remotam quidem primamque materiam iam adferemus, quæ triplex, ☿, Lun. ☉ Omnis enim perfectio in trino consistit. Vnde illud: Trinum omne perfectum. Hinc summa & independens perfectio licet vna, trina tamen. Ab hac si discedas, spiritus immateriales reperies triplices: Bonos, Malos & Medios. In homine ipso omnia perfectiora trinitatem amant. Tria sunt membra prin-

principalia : Cor, Cerebrum, Iecur :
 ex quibus triplices oriuntur per to-
 tum corpus sparsi canales : Arteriæ,
 Nervi, Venæ : atque in his tripli-
 ces spiritus pro totidem facultati-
 bus : Vitales, animales, naturales.
 Imò vt breuibus rem, ne nimis extra
 rem procedatur, expediamus : in ipso
 humano sexu trinum reperies : Ma-
 rem, fœminam, Hermaphroditum.
 In hoc autem opere nostro, Sol, mas
 est, Lun. fœmina, ☿ androgynus :
 quæ concurrere ad vnum opus de-
 bent. Nec quicquam artis filium
 mouere debent discordia nugatoria
 aliorum, qui materiam docent, *tart.*
vitriol. ♂, ♀, vinum, acetum, vri-
 nam, menstruum, semen, secundinam,
 sanguinem, Chelidonium, Lunarium,
 Salamandram, & alia infinita. Ete-
 nim aut artem ignorant, aut meta-
 phoricè loquuntur, vt intelligant
 aliud simile ex colore, consistentia,
 aut quauis alia affectione. In vanum
 ergo laborant miseri, qui extra me-

talla materiam operationis quaerunt : utinam vulgatum illud Philosophorum omnium animo circumferrent : simile generat sibi simile. Nunquid bos leonem generat ? An homo herbam aliquam , aut planta metallum ? Verum est , fuit , eritque semper hominem generare hominem , equum ex equo procreari. Vel , quod idem est ; ex semine hominis hominem , ex equino equum ; ex rutæ semine rutam pronasci , non saluam. Sic aurum nunquam facies sine auro , nec argentum absque argento. A quâ semita si quis exorbitat , iam se oleum omne & operam perditurum certò persuasum habeat , etiamsi vitæ suæ omnes annos , omnesque facultates impendat. Et quia tales reperiuntur complures , qui multos annos , & sumptus imensos faciunt in hoc opere , moneo tales veram artem haudquam callere , cum & paucò tempore , nempe mensium aliquot , to-

tum negotium absoluatur, & sumptus pauci satisque tolerandi requirantur, cum parum expensarum quiduis, præter solos carbones, exigat.

CAPUT III.

DE ☿.

IN genere hætenus explicatum est, triplicem requiri Lapidis celebris istius materiam.

In specie nunc & particulatim quamlibet expendamus. Primum occurrit Hermaphroditus ille nempe Merc. Caue autem intelligas vulgarem illum & leprosum, ad opus nostrum omnino ineptum. At, inquires, ubi itaque quærendus & unde? Hunc quod attinet, scias eum incarcerationum esse, & compedibus permultis vinctum. Nemo liberat & expedit præter philosophum: qui quotidie eum videt, licet carcer fenestris

careat & ostiis, quam ob-causam vulgus eum non videt, non agnoscit, licet quouis momento in omni totius mundi loco omnis homo habeat, pauper & diues, noctes, diesque. Manibus eum omnes contrectant; pedibus conculcant; aut aliter contingunt: nec tamen agnoscunt, quia Carcer caret fenestris & ostiis. Quidam autem, quia vulgus eum attrectat, conculcat, contaminat, & sordidatum efficit, montem adiit, in quo laborare mineralium effodiendorum ergo audiuit viros quatuor cum binis mulieribus. Et in his omnes suum quæsitum in ventre portare, ex aliorum relatis habuit. Credidit. Montem ingressus est. Primum laborantem & fodientem acerrimè conspicit, fortissimum quendam & robustum hominem, militari & rubro vestitu; quia à militia post finitum bellum suum redierat, nec aliunde panem querere potuerat. Ille hominem peregrinum

conspicatus verbis duris sciscitatur, quem quærat, & cur ei animus adeo audax fuerit ea loca adeundi, ad quæ nemo ante ipsum appulerat. Peregrinus territus toruo & truci vultu, verbisque nimis asperis, leniter respondit: Audiui vir fortissime, de viris quatuor & binis mulieribus in hoc monte laborantibus, & ex longo labore materiam Lapidis Philosophici possidentibus. Ego verò amore lapidis istius incensus, non timui per saxa, per undas huc magno labore & periculo aduolare. An spem facies me ex aliquo vestrum nacturum? Rectè audiuisti, regressit primus, nos quatuor esse viros, binasque fœminas, & habemus equidem quod quæris, omnes. Et tibi eius copia fieri quidem potest, an vero futurum sit, ambigo. Nam ab vno faciliùs impetraueris, quàm ab alio. A me certè non habebis, nisi acerrimè mecum, tanquam perito cum milite,

decertaueris, & vita me orbaueris. Nam quod quæris, in capsula cordis mei gesto intimè. Inde nutrior ego, & omnes nos in hoc monte alij. Peregrinus ad hæc: O vir fortissime, durus es & robustus: nolo iam tecum certare Troilus cum Achille, licet aliàs fortè possem ceu David cum Goliatho. Suadeo, inquit robustus ille laborator, ne me tangas, nec concubinam meam, vicinam, quæ & ipsa in pugnando acris est, & si ego leo, ipsa hercle leæna. Sed nec suator sum, supremum nostrum & Capitaneum aggrediaris cum sua coniuge: nam rex & regina sunt, nimia pompa affluunt & splendore: caue eos compelles, quamuis superare posses. Verùm alios, si interiùs pergas, reperies, quos si superaueris, voti compos eris. Pergit ergo peregrinus vlteriùs, donec tandem in virum incidit egregium, benè vestitum, satis splendidum, quem compellat, vt priorem. Vir ille

negat se copiam daturum eius rei unde sibi vita & nutritio : nec sibi tantum ; sed & regi & reginæ imminere interitum ex re quam quærit. Peregrinus oculos circumquaque volutat , num quis quod facere animatus erat animaduerneret. Animatus autem erat statim eum occidere , & ex ventre eius demere quod tam strictè seruarat. Et quia dixit regi & reginæ etiam imminere ex hac morte mortem ; lætatur peregrinus , spemque concipit ; se eos quoque interfectorum & ex iis thesaurum , quem quærit , eruturum. Vbi ergo peregrinus neminem adesse conspicit , virum hunc aggreditur , iugulumque petit. Vir splendidus parci sibi petit , & reuelaturum , si parcit , arcanum quoddam stipulatur. Desistit ergo peregrinus , & rogat quid sit. Respondit ille. Si pergas interiùs ; senem reperies , qui plus ex thesauro quem queris possidet , quàm ego. Eum faciliè superabis,

quia senex est ; & quia proximus regi nostro & reginæ est tanquam Ianitor & Clauiger ; eo superato accessum habes ad regem & reginam interficiendum liberrimum. Abit itaque peregrinus, & tandem senem offendit quendam situ panisque squalidum, miserrimum, abiectissimum omnium, ideoque tristem & mœstum. Hunc simili sermone aggreditur Peregrinus. Senex verò inquit : Vir optime, qui hîc rem magnam, quamque principes & reges nunquam inueniunt, inquiris: apud me inuenire quidem potes facile, & me etiam in dimicando superare, quia senex sum & debilis, nec quæsitum meum in corde intimo porto, vt primus cum concubina sua, sed in ventriculo: vt nutriatur inde semper meum & aliorum omnium corpus: Interim & vita mea demitur: si hoc mihi, quod quæris aufers. At parce quæso vitæ meæ, quia senex sum, pauper & inglorius. Meliorem thesaurum

thesaurum apud vicinum meum reperire potueras, qui superbus & splendidus, reginæque affinis nostræ. Hunc si superasses, pretiosiores habuisses thesaurum, quàm apud me egenum. Nunquam enim splendida & optima apud pauperes inuenies & inhonorabiles. Peregrinus miseratus senis, què facillimè conficere poterat; & cogitans se malle splendidiores thesauros ab alio vicino vi & armis rapere, si sponte non daret, vale dicit seni. Interim senex, quia thesaurum satis pretiosum possidens, verbis peregrinum delusit vitæ retinendæ causâ, subrisit. Vidit hoc retrospectando peregrinus. Et quid, rediens inclamat, me derides senex scelestè? Iam cognosco te simulare paupertatem, & thesaurum copiosiores, vt narrauit alter, te possidere. Itaque sume pœnas tui irrisus, & hac manu meâ occumbe. Atque ita morti senem destinat.

Hactenus per parabolam loquutifumus, sed sapienti hæc sunt clarissi-

ma. Quod si clarius quis rem exponi cupit; percurrat Librum nostrum totum, ubi sparsim locis variis materiam hanc apertissimè & nominetè nus proposuimus. Hoc enim loco illud facere non licuit, ob homines improbos, qui arte fortè abuti possent. Eruditus autem dum librum percurreret, aut saltem paucas paginas, eruditior hac parte euadet. Legat autem, perlegat, relegat, quæ diximus & dicenda sunt; nec desperet si primam faciem obscuritas obnubilat; nam tandem post nubila Phœbus. Sæpiùs perlegendo intelliget.

Notum itaque ex præcedentibus sit, Vnde petendus ☿. Nunc quomodo ex ventre corporeo nasciturus, enucleandum esset. Hunc modum eiusque varietates omnes insinuârunt Philosophi; omnes libri Chymici ad nauseam inculcârunt. Vnde illud Philosophorum: Fac Mercurium per ☿. Quæ cum notiora sint multis, non opus est in hanc rem verba plura facere.

CAPVT QVARTVM

D E

Præparatione & Purificatione Merc.

Recipe iam tuum ☿. & purga diligenter, colando per pannum lineum triplicatum mundum, aliquoties, donec purus instar aquæ limpidissimæ & crySTALLINÆ appareat. Repudiamus purgationes illas, per acetum, salem, vrinam, calcem viuam, vitriolum, aliaque corrosiua: quæ potius humiditatem mercurij destruunt, quàm exaltant, & ita dispendij plus faciunt quàm compendij.

CAPVT QVINTVM

DE

Lun. & Sol. atque eorum Preparatione.

Altera Lapidis Materia, quæ fœmina appellata est, sequitur Lun. quæ à mineris petatur purissima, nullis vñibus trita, non nimium ignem experta, non alienis permista, sitque facilè malleabilis, in summa, quæ in suo genere optima. haberi potest: sitque in bractæas seu laminas tenuissimas ducta, quamvis alij in calcem redigant. Atque idem de Sole dictum puta: quod sit colore saturato, quantum fieri potest, ductile & purissimum. Nam vt sementem feceris, ita & metes.

CAPVT SEXTVM

DE

OPÈRE IP SO.

QUæ præcedere opus ipsum debent, priusquam artifex se ad laborandum accingit, hucusque inculcauimus. Aggrediemur nunc opus ipsum, quod nemo non exoptat audissimè, & quod alij satis obscurè docuere, nos apertius in lucem producemus: neque post hac in operatione difficilis erit verborum sensus. Hoc verò imprimis notandum venit, in operatione ad album vel rubrum distinctam adhibendam materiam, sed operationem esse eandem. Itaque quod hîc de operatione ad album dicitur, de ea quoque, quæ ad rubrum tendit intelligendum veniet.

Primum autem de materiæ putrefactione dicendum, quam deinde sequitur resuscitatio & exaltatio. Ne-

que hæc emergere potest, nisi illa præcesserit. Est etenim vnus generatio alterius corruptio, & è contra. Semen in terram coniectum cuiuscunque herbæ primùm temporis tractu putrescit, & formam suam amittit: quo facto noua vis, quæ antea latuit & se occultit, accedente calore cœlesti se exerit, & terra semen continens rore pluuiæque madefacta promotioni est, vt in aliud corpus præstantius & nobilius exurgat putrefactum semen, fructum ferat & multiplicem sobolem. Hoc naturæ ingenium est, etiam in animalibus omnibus, nutriuntur primùm & augentur paulatim, tandem generationem meditantur iusto tempore, sui que iusto accedente augmento. Quod si in hominibus, animalibus & plantis verum hoc est, vti reuerâ nemo nisi sponte cæcus non videt, cur in mineralibus hoc idem non esset, saltem analogicè? Dices, in animalibus ratio est diuersa. Cum semen duorum ad om-

CHYMICA. 31

nem prolem requiratur : maris & fœminæ. Verùm Respondeo, quod in homine bina corpora continent semen, vnum postea semen constituentia : id in mineralibus vnum præstat. Et quidni ? An non etiam in plantis semen ab vna procedit ? Non enim ad producendum simile facit quidquam sexus ille masculinus vel fœmininus, qui plantis tribuitur, aut ob amorem mutuum, aut aliam ob proprietatem. Sed ne latius discurrendo instituti nostri fines transgrediamur, ad opus nostrum iam accedimus.

PARS PRIMA OPERIS.

Recipe, purissimi menstrui mulieris meretricis partes 12. Corporis infimi optimè loti partem j. Misceantur optimè, donec tota materia amalgametur in phiala ouali longi colli. Sed primò addantur corpori partes 2. vel 4. Menstrui, stent simul

C ii j

per dies circiter quatuordecim, quo tempore corrosionis vis se exserit. Expressio postea fiat, & menstruum discedens seruetur. Restanti corpori affunde noui menstrui *part. 1. vel 2.* Maneant simul per dies circiter 8. & postmodum procedatur vt prius, donec corpus totum sit absumptum in aquam. Fiant hæc omnia semper in calore tepido, phiala cineribus imposita, & benè obturata turunda chartacea, ne fortè vitro aliquando nimis inclinato, materia exire queat.

PARS SECVNDA

Operis.

R. Iam totam aquam vitæ, & inde phialæ eodem modo obturatæ vt antea, in iisdem cineribus, eodemque ignis gradu, nempe primo. Quolibet octiduo, cuticulam nigram supernatantem, vel Caput Corni, vna

CHYMICA.

33

cum puluere nigro subsidente, collige & serua, destillata prius per inclinationem aqua vitæ. Hanc aquam rursum inde, & ita progredere, donec nihil amplius cuticulæ & nigredinis appareat.

PARS TERTIA.

CAput Corui totum collectum inde ouo Philosophico supra depicto, cineribus quernis imposito, qui primo caloris gradu calefiunt per carbones cuiuscunque generis benè vstos & non fumigantes. Colli os hermeticè sit occlusum. Medium, mediocri pasta; vt facilè semper aperiri queat. Primo octiduo plus minus: quia terra nigra & mortua adhuc ebria est, ita sinatur sine potu. Postea exsiccata, & sitibunda potetur aqua vitæ, eius nempe æquali parte, vitro aperto. Misce benè, pest claude. Et ita relinque, non quidem ad exsiccationem omnimodam, sed

per dies circiter quatuordecim , quo tempore corrosionis vis se exferit. Expressio postea fiat , & menstruum discedens seruetur. Restanti corpori affunde noui menstrui *part. 1. vel 2.* Maneant simul per dies circiter 8. & postmodum procedatur vt prius, donec corpus totum sit absumptum in aquam. Fiant hæc omnia semper in calore tepido , phiala cineribus imposita , & benè obturata turunda chartacea , ne fortè vitro aliquando nimis inclinato , materia exire queat.

PARS SECVNDA

Operis.

R. Iam totam aquam vitæ , & inde phialæ eodem modo obturatæ vt antea, in iisdem cineribus, eodemque ignis gradu , nempe primo. Quolibet octiduo , cuticulam nigram supernatantem, vel Caput Corni , vna

CHYMICA.

33

cum puluere nigro subsidente, collige & serua, destillata prius per inclinationem aqua vitæ. Hanc aquam rursum inde, & ita progredere, donec nihil amplius cuticulæ & nigredinis appareat.

PARS TERTIA.

CAput Corui totum collectum inde ouo Philosophico supra depicto, cineribus quernis imposito, qui primo caloris gradu calefiunt per carbones cuiuscunque generis benè vstos & non fumigantes. Colli os hermeticè sit occlusum. Medium, mediocri pasta; vt facilè semper aperiri queat. Primo octiduo plus minus: quia terra nigra & mortua adhuc ebria est, ita sinatur sine potu. Postea exsiccata, & sitibunda potetur aqua vitæ, eius nempe æquali parte, vitro aperto. Misce benè, post claude. Et ita relinque, non quidem ad exsiccationem omnimodam, sed

donec totum simul in vnum bene coagulatum est. Vitro rursus aperto, eodem modo procede vt antea, donec totam aquam imbiberit.

PARS QUARTA.

HÆc materia iam imponatur ouo in gradu ignis secundo, & per menses aliquot relinquatur, donec tandem vltimò in colorem album abeat. Interea verò diuersitas multorum colorum se conspiciendam præbebit.

PARS QUINTA.

NVnc terra dealbata est, & in potentia proxima ad semen recipiendum ob fœcunditatem ex culturâ acquisitam. Hanc accipe, & ponderatam diuide in partes tres; vt sciatur quale pondus reliquorum sit futurum. Nunc R. fermenti partem j. qualis vna ex tribus.

ponderatis est. Menstrui mulieris meretricis partes 4. Fiat amalgama fermenti laminati vt supra, & menstrui, & fiat solutio in phiala in tepido calore per dies 14. donec in calcem subtilem corpus redigatur. Non enim hîc Aqua vitæ quæritur. Iam &. menstruum cum calce corporis, & cum terræ dealbatæ partibus omnibus iij. fiat in marmore amalgama. Inde vitro. Rege ignem secundi gradus per mensem. Tandem accedat tertij gradus calor tam diu, donec benè dealbetur materia, futura instar massæ crassioris & durioris, instar pumicis, sed grauis. Et hætenus de operatione ad album. Ad rubrū diuersa non est operatio, sed in fine diuturnior, vbi ignis tertij gradus vrgendus diutiùs quàm ad album, sicuti rubrum nobilitate superat & præstantiâ album. Ita & domus magnifica cùm exstruitur, diuturnioris eget temporis, quàm exilior casula.

*Præparatione Lapidis iam confecti
ad Projectionem.*

Lapidem confectum habuere multum non agnoscentes, nec callentes modum, ipsum ad projectionem instruendi. Nihil enim Lapis ita confectus efficiet in Transmutatione, nisi aptus sit factus ad ingressum corporum. Itaque omnibus rite peractis, nisi hoc accedat complementum, frustra susceptus est Labor. Quocirca lapidem tuum in frustra contere, ouo impone. Cuius fundus totus usque ad collum luto bono obducatur vndique, ut ignem fortem quasi quarti gradus futuri sustinere queat. Quamobrem iam fornacis Philosophicæ secundam partem remouenda: & ignis in prima parte vel maiori fornace subtus dandus, ubi insinul craticula, ut antea in:

secunda parte. Loco cinerum arena sumatur. Ignis vrgeatur fortis carbonum, quousque arena adeò feruet, vt strepitum ad immissionē guttæ aquæ edat, & colli prominentis feruorem tactus non ferat. Ita stet, donec pulvis fiat subtilis & leuissimus; quod spacio mensis vel sesquimensis fieri solet.

PARS SEPTIMA & vltima

D E

Augmentatione seu multiplicatione *LAPIDIS.*

Lapidem acquisitum in infinitum multiplicare potes, ne opus sit sæpius tam prolixum laborem totius Lapidis repetere. Lapidis ergo iam parte quintâ operationis confecti dimidiam partem accipe ad vsum & proiectionis præparationem, dimidiamque serua ad multiplicationem. Hoc dimidium pondera. Et si huius sunt tres partes, accipe aquæ vitæ

(non menstrui) partem vnā, vt partes fiant 4. Pone in ouo ad ignem secundi gradus per mensem, postea ad ignem tertij gradus, vsque ad finem, quemadmodum in quinta operationis parte docuimus.

Atque ita Artificium hoc rarissimum, raroque ab aliis rectè traditum, vt plurimum certè præposterè & inversè, aut mutilè atque imperfectè expositum, nos apertè satis & ordinatè explicuimus. Quam si quis viam insistant, relictis aliorum impostorum nugis & næniis, non est quod de intento obtinendo desperare incipiat. Si quis hæc nostra satis non intelligat, semel atque iterum adhuc relegat, & dubium non est quin intellectus sequatur. Etenim vno loco quod obscuriùs dictum, alio loco apertissimè expositum. Quibus frui Lector amice, & laboribus nostris faue.

PHILIP. MULLERI
FRIBURG. PHIL.
& Medic. D.

LIBER II.

DE

PARTICVLARIBVS
transmutationibus.

NIVERSALI viâ
stratâ, quam tutò qui-
uis insistere poterit,
particulares etiâ alias
dabimus, quibus vtan-
tur, qui impensis, tem-
pori, & labori parcunt. Non autem
existimandum, particularem talem
viam vel qui per eam sit thesaurum
in medicinâ vsum vllum habere pos-
se, quemadmodum qui superiori libro

describitur & confit, incredibilem in sanando humano corpore obtinet utilitatem. Etenim ꝑ vulgaris ille & leprosus in se summam venenositatem continet, quæ non exiit, quando illi hermaphroditum fœminæ applicant: vt mirum sit nonnullos eò audaciæ & temeritatis concedere, vt eiusmodi tanquam summa arcana & mysteria aliis diuendere, & magnatum sibi inde fauorem conciliare non erubescant: quæ ipsi tamen non proprio ingenio, sed pretio summo redemerunt. Neque deerit in me voluntas & facultas demonstrandi hoc ipsum, quod ex hermaphrodito vulgari conficitur, venenum in se suum adhuc fouere & conseruare; adeoque inutilissimum ad artem medicatricem omninò habendum. Nihil enim in eorum operatione de veneno eius tollitur, vt notum est iis qui viam modumque operationis eorum non ignorant: & si tolleretur, frustra in auxilium postea & lucrum eum aduocarent

carent. In Philosophorum autem Mercurio, qui duplatus rectè à Bernhardo Com. Treuis. dicitur: quia corpore abiecto vnus postea, alteri iungitur, & quasi alexipharmacum veneno resistit; vel si mauis, simile simili iungitur, & vnitas inde constituitur amica, vt venenum iam non teneat, sed vis medens, vtique medicina erit optima & saluberrima: sicut hac de re nemo Philosophorum saniorum dubitat. Observationem autem meretur, Tincturas particulares omnes, quæ non fucatae, sed veræ esse debent, affines esse debere vniuersali in opere & ex eodem fundamento fluere. Quæ secus progrediuntur, ceu falsitatis crimine notatae, repudientur.

MODVS PRIMVS.

℥. Aceti albi nostri, partes 8. vel 10. Salis finissimi, matris nostræ, an. partem 1. Duo postrema redigantur

D

in calcem per viam Philosophicam,
aut cui placet per *Aq. fort.* aut alium
modum. Calx tota cum *Acet.* albo
amalgametur: stent per 21. dies in ca-
lore lento. Acetum effundatur à ma-
teria: & materia in secundum ignis
gradum promoueatur, donec circum-
circa appareat nigredo, nec acetum
extrinsecus amplius appareat. Quod
intra mensem circiter futurum. Iam
ouum Philosophicum seu vitrum
aperiatur, materia coagulata subtili-
ter eximatur, nigredo remoueatur, &
seruetur probè ad vsum. Coagulata
imbibatur tertia parte aceti supradi-
cti destillati, & denuò super marmo-
re misceantur in amalgama, & rur-
sum secundo gradu caloris adhibean-
tur ouo occluso, per mensem. Rur-
sum nigredo circumcirca, & sub &
supra apparens, vt ante, seruetur, coa-
gulatum vsurpa vt ante, secundam
partem aceti adiunge, secunda vice,
idque tertiò repete, donec ita ter-
tiam etiam & vlt. part. aceti deuora-

nerit, & rursum per mensem steterit. His factis materiam tuam exime, & tere super marmore atque in ignem 3. gradus pone per dies 14. Rursum tere, deinde iterum per 14. dies vitrum occlusum in calore illo ponatur: & coagulabitur materia in modū pisorum. Nota a. si diu materia relinquatur, nec per vices teratur, iudurari eam adeo, vt summo cum labore teri postea possit. Quibus peractis, tere iterum materiam, & quartum ignis gradum adhibe, donec in puluerem redigatur: & quoties coagulatio aliqua incipit, iterum tere, donec in fundo pulvis subsideat cinereus: Hunc puluerē exemptū misce cum priori nigro ad partē seruato, atq; 4. ignis gradui admoue octidui spatium. Deinde 8. viginti partes ꝯ viui crudi, quæ cum duabus partibus matris imprægnatæ sunt; & tinturæ huius part. j. Vitro impone iterum per mensem in gradu caloris quarto, & in omni probatione constans futurum est.

MODVS SECVNDVS
magis vulgaris.

Fiat *Aq. for. ex Vitriol. sale commu-*
ni, & salpet. an. part. æq. ad album,
ad rubrum verò adde falis Ammon.
partem 5. In hac aqua soluatur pars
vna summi vegetabilis : calcem edul-
cora, vt scis; cui partes sex lactis vac-
carum viridium adde. Misce optimè
inuicem super lapidem in amalgama,
vt vnum præ altero non appareat.
Lac autem prius purum sit & niueum,
summumque vegetabile benè lotum.
Pone in phiala ouali in cineribus len-
to calore tepentibus constituta vsque
ad initium colli per sesquimensē.
Colli orificium occlusum sit turundâ
chartaceâ. Iam ad moue secundo calo-
ris gradui, tempore vt antea, in ter-
tio gradu ignis, etiam æquali tempo-
re. Hic apparebit iucundum specta-
culum exsurgentium quasi montium,
arborum &c. modò in fine secundi

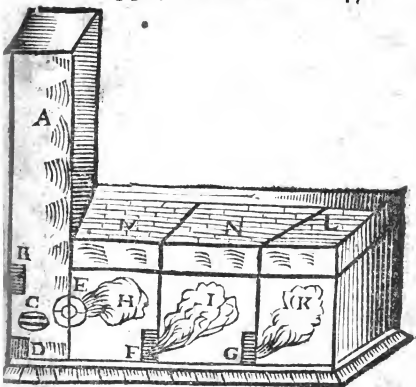
gradus: modò in medio tertij. Stent ita, donec omnia rursum conquiescant & concidant. Iam fige in quarto ignis gradu 3. vel 4. hebdomadarum decursu, prout materiæ copia indicaverit. Funde. Et habebis thesaurum quæsitum. Eiuscemodi autem phialarum magnum numerum pro copia materiæ tuæ, arenæ immittere potes purissimæ & cribratæ, atque vno calore multas fouere.

MODVS TERTIVS.

Quia multos tædet laboris & temporis in aliis modis variis insumendi: modum dabo, quo spatio trimestri ad optatum peruenire quis possit. Non enim fides adhibenda iis, qui magnis pollicitationibus nouem vel decem dierum spatio se talia conficere prædicant: cùm infit metallis imperfectio adhuc illa talis, quæ tempus perficiendi omnino requirit.

Recipe ergo aëreæ terræ benè lotæ part. j. Ignis aquosi part. iiij. Matris nostræ part. dimidiam. Calcinandam calcinetur per *Aq. fort.* vel aliquo modo. Edulcora vt supra. Misce super marmore omnia simul. Inter miscendum nigredo apparebit aliqua, ceu signum mixtionis probæ. Materiam hanc totam transfer in phialam oualem supra depictam, vt ima pars vel vna sit repleta, duæ verò partes vacuæ. Detur ignis primo mense primi gradus, secundo secundi, tertio tertij. Quartus gradus fixationis est aliquot septimanarum. Signum fixationis est color cinereus pulueris circumcirca materiam qui conspicitur. Materiam iam coagulatam funde, & habebis. Hic vt & supra in tertio gradu ascensiones montium &c. conspiciendas se præbent, & mira naturæ miracula patefaciunt. In hoc opere idonea erit sequens fornax.

- a. Fornax, carbonum receptaculum.
- b. Orificium per quod imponuntur carbon-
nes, qui primo igniuntur.
- c. Craticula.
- d. Locus cinerum.
- e. Foramen maximum, per quod egreditur
calor in cellam vicinam.

- f. Foramen alterum : per quod ulterius calor in aliam vicinam cellam progreditur.
- g. Eodem modo.
- l. Calor primi gradus.
- m. Calor secundi gradus.
- n. Calor tertij gradus.
- h i k. Intersticia vel cellæ calore plena.
123. Locus arenâ plenus, vitrorum receptaculum.

PHILIP. MVLLERI

FRIBVRG. PHIL. ET MEDIC. D.

LIBER III.

DE

Præparationibus rarioribus ex Minerali-
libus præcipuis.

Merc. Ant. Vitriol. Tart. Arsen.

Non iam contra eos quicquam
mutire animati sumus, qui sper-
nunt penitus, è mineralibus
quæ desumuntur, medicamenta omnia
tanquam cum humana natura conue-
nientiam nullam habentia. Eos verò ad
vetustissimos quosque auctores remitti-
mus, qui mineralia in variis morbis &

E

fatis quidem cruda vsurparunt; nec sine
successu. Nos verò maiorem sperabi-
mus ex rectè & legitimè præparatis:
quem etiam abundè hætenus infinitæ
experientiæ comprobarunt. Imo ubi ex
plantis remedia ceu mitiora parum con-
ferunt, ad huius generis medicamenta,
tanquam ad sacram anchoram confugi-
mus. Desinant ergo obiicere mineralium
disconuenientiam cum humano corpo-
re, & sua præ omnibus aliis ex plantis
remedia extollere. Quid enim cum cor-
pore humano magis conuenit, quam ip-
sum corpus humanum; ex cuius variis
partibus nobilissima scimus conficere
medicamenta. Interim, quam rarò, ti-
midè & trepidè iis nonnulli hodie vtan-
tur medici, nemini ignotum esse potest.
Deinde ex animalibus quæ sumuntur
medicinæ, vtique propiores sunt naturæ
humanæ quam ex plantis depromptæ.
His licet quidem vtantur, interim non
adeo, vt ex plantis. Ratum ergo sit hoc.
Dedisse nobis DEVM medicamenta
ex omni viuientium genere, ex homine

CHYMICA.

51
ipſo, animalibus brutis, plantis, & mineralibus atque metallis: quæ ego quidem vivere exiſtimo, Nunc ad rem propositam ſermonem dirigemus.

E ij

CAPVT PRIMVM

DE

Præparationibus ex Mercur.

I.

Præpar. Mercur.

℞. Mer. meteorisati ℥ vj. *Aqua opt. purg.*
prop. ℥ iiii β. Misce in mortario, donec tota aqua à terra absumatur. Fiat sublimatio in matraccio longioris colli, ign. tertij ordinis : abiecta semper restante in fundo materia, quoties reiteratur sublimatio. Vltimò redige in alcool & serua ad vsum. Hanc præparationem Quercetanus Aquilam albam vocat: cuius vsus insignis est in variis morbis, vt lepra incipiente, lue ven. vermibus infantum, hydrope, pòdagra, &c. Dosis est à granis 12. ad 20. cum pilulis cochiis minoribus, aggregatiuis vel aliis. Et tum eiusmodi

pilulas Quercetani vocât. Hoc arcanum ob magnum & insignem vsum, quem præstare potest humano generi, reticere noluimus. Alij sublimatum dulce vocant. Clarissimus & insignis chymicus D. Iohan. Fridericus Echsius, Medicus Rheinfeldensis, Mercurium dulcem vocat. Alij Aquilam cœlestem.

I I.

℥. Ex mer. meteorisato, & magnesia saturnina. Tere, misce & in retortam pone. Igne per gradus aucto liquor gummosus stillabit, quem affunde cinnabari ex mer. & ant. sublimandæ. Destilla phlegma & reaffunde aliquot vicibus. Siccitatem capitis mortui tere & solue in cella in oleum, quod abluendum. Affusa aqua cōmuni, fiat dimidiæ partis ex hac destillatio, remanente essentia mer. & ant. Effunde in aliam cucurbitam. Facibus affusam aquam destil. abstrahere, ad acridinis perditionem. Facibus abiectis solutiones tinctas coagula, iterum tere, tincturam extrahe, solue, filtra, coagula aliquoties. Hic verus est Mercurius

E iij

vitæ adeò decantatus ob inenarrabiles virtutes. Agonizanti dantur grana 5. vel 6. in aq. rectif. opt. In apoplexiâ grana 6. vel 8. Datur post mediam noctem in omnibus fere morbis, vt in podagrâ, hydropisi, icteritiâ, &c. item in febre pestilentiali. Huius felicissimus successus sæpè experienciâ comprobatus est. In hoc arcano soluitur auri totum corpus; Vnde curatur lepra perfectissimè.

III.

Turbith minerale sine vomitu.

R. Vitriol. rubificati, quod incorpora-
bis paulatim cum i lb. ☿ viui, sublima-
bisque in matraccio igne sublimationis.
Tunc R. ☿ ☽ & incorpora cum alum,
vsto, & rursus sublima. Tertiò misce cum
craye de brianza, vti vocant; sublima
iterum. Quartò cum limatura ferri. Ul-
timò cum, □. communi & habebis su-
blimatum: quod potest capi vsque ad 3 j.
& prius dulcificabis cum opt. aq. vitæ,

ad eminentiam trium digitorum. Accende, exsicca & vtere.

I V.

Pulvis albus, optimus.

℞. Sublimati part. ij. reguli ♂ part. j. præparentur & puluerisentur seorsim. Commisce in mortario vitreo cum aqua vitæ; & pone in retorta vitrea parua, quæ intret in aliam, lento igni exhibit oleum quoddam nigrum, quod destillabitur rursus per retortam, & quæ seruiet recipiendo, plena sit ad medium aqua, ita vt retorta, vbi est oleum, extremitate tangat, aquam recipientis. Perfectâ destillatione sine quiescere aquam, & inuenies puluerem album, quem lauabis aquis cordialibus. Detur ad septem vel octo gr.

E iiij

V.

Balsamus Mercur.

R Ediget in puluerem rubrum & dulcem ; si primò coaguletur per aquam destillatam ex albuminibus ouorum coct. in duritiem , Deinde super infundatur sæpius aqua ex albuminibus ouorum, quæ deinceps destillata fuerit cum putaminibus ouorum calcinatis, eam educendo per destillationem qualibet vice ign. cinerum. Dein reaffundendo toties, donec Mer. sit conuersus in puluerem rubrum & dulcem. Paracelsus appellat illum puluerem, balsamum Mer. qui habet talem dulcedinem. Non solum curat vulnera & vlcera externa in cute, sed etiam colli vesicæ vlcera, etiam si talia sint, vt æstimentur incurabilia.

CAPVT SECVNDVM

DE

Præparationibus ex Antim.

I.

Præp. Antim. optima.

℥. Lamin. & pur. ℥ viij. pone in t. ad follem igniarium, quando & candescit, adde ant. ℥ xvj. Fluant calore intensissimo, postea iniicias *Salisp.* defæcati puri ℥ iv. perseveret calor donec vniuersa materia instar olei fluat, & tunc habebis pyramidalem scyphum interiùs cerâ perunctum; benè incalescentem. Et t effundatur fluens ad follem materia; quam refrigeratam effundes, scoriasque superiores decuties, & habebis Regulum, quem postea contere cum ℥ iij. recentis ant. in nouo t. fundes. & ℥ iij. *Salp.* yt

prius fecisti impones, dum omnia vt. ▽
fluant in dictum scyphum effundas, scorias luteas colligas. Repete hanc operationem toties; donec Regulus in scorias consumptus sit. Serua. Stupenda præstat in omnibus euacuatione indigentibus.

I I.

Oleum & dulce, pro Medicina humana, secretum secretorum.

℥. & Puluer. ℔ ij.

Sales popularis, ℔ iij.

Tere super lapide præparatorio. Funde. Effunde. Rursum puluerisa subtilissimè. Edulcora □ aquâ calidâ, hunc laborem ter repetendo. Deinde sicca & puluerisa rursus & sublima per se in sublimatorio florum Sulph. simplicium, tum superflui spiritus □ & Sulph. superius discedent. Remanentia in fundo affunde Acer. & extrahe calorem, quam diu tingitur Acer. Distilla per filtrum & menstruum abstrahere in B. M. donec in fundo appareat olei instar. Exime ex

ucurbita, & phialæ inde, affundeque S. V. opt. circulat. Alembicum S. H. muni optimè. Per mensem in B. M. digere. Deindè vlteriùs destilla Vltimò per retortam. Et prodibit primò spiritus. Deinde verò oleum ò verum, quod rubrum & dulce, paucis cognitum.

Hoc mecum communicavit Clariss. & excellentiss. vir Dn. D. Gaspar. Bartholinus Danus, Philosophus & Medicus celeberrimus, amicus meus perpetuùm honorandus, vti & sequentia duo, quorum vnum, ad vlcera, alterum ad vulnera quævis mirè confert.

III.

Oleum ò ad externa.

℞. ò ℥ iiij. ʒ i ss. Mellis opt. ℥ vi. Misc. vt artis est. Destilla per retortam vitream ▽ mediocri. Exhibit oleum, ad callosa & maligna vlcera, fistulas & cancerum, præstantissimum.

Ol. antim. mirabile ad vulnera

Rx. Aq. vit. extremè rectif. ℥ iij.

Silibij

Mastichis

Thuris albi

Mirrha an. ℥ j.

Pulueris. omnia & Aq. vit. affund.
ponanturque ad digestionem probè ob-
turata. Destillentur in cinere per alem-
bicum vt artis est. Primò ascendit S. V.
lento igne, & fœtet. Amisso fœtore, gra-
tiores odorem nanciscitur. Hoc oleum
vulnera difficilis curationis per sanat,

CAPVT TERTIVM

D E

Præparat. ex vitriol.

I.

Spiritus vitriol. verus.

℞. *Vitriol.* pone in cucurbita terrea; impone capitellum subditio igne auctoque secundum leges, vsque totus vapor forinam liquoris habeat. Cum videbis non amplius destillare auge ita validè ignem, vsque vapores albi exeant. Continua dum nulli appareant. Sic *vitriol.* erit perfectissimè calcinatum, & spiritum in phlegmate habebis ita. Destilla in cucurbita, in B. M. vel igne cinerum. dum totum phlegma exierit. Spiritus relinquetur in fundo. Materia calcinata ponatur in retorta destilla more solito & habebis oleum & spiritum. Spiritus verò antea in fundo relictus, vt sine fœtore

& odoratissimus habeatur ita age: $\mathfrak{R}$. de colcothare, quod imbue spiritu, & stet ita nonnihil. Postea spiritum cum eo euoca cum lentissimo calore. Sic erit odoratissimus.

II.

Oleum Vitriol. probatissimum & secretissimum.

$\mathfrak{R}$. *Vitriol.* Vngarici colore cæruleo, in calcem redige cum lapidibus silicis præparati. In spiritum V. circulatum asfundes, ita vt modicè excedat. Tunc ∇ ardentem per destillationem in retorta aut cucurbita ad latus inclinata separato. Eâ detractâ paulatim spiritus vrgeto, ignem magis magisque augendo, donec spiritus omnes transierint. Hunc liquorem destillatum impone in alembicum cæcum, & macera in B. M. per dies 8. Da operam vt aqua leuiter bulliat, & sola aquositas ascendat, oleumque in fundo maneat. Ad quod efficiendum & se

CHYMICA.

63

parandum, triduo tibi opus erit. At si adhuc quidquam aquositatis fuerit permixtum, necesse est vt iterum phlegma separetur. Tunc accipies oleum suauissimum & rubicundissimum. Hic processus destillandi oleum Vitriol. est omnium probatissimus & secretissimus.

CAPVT QVARTVM.

I.

Spiritus Tart. nec non oleum.

℞. Tart. albi crudi q.v. tere crassiusculè, ablue, sicca, tere minutissimè, pone in retortâ optimo luto obiecta, & destilletur vt sp. Vitriol. dato aliquot horas igne lento, augendo sensim, dum spiritus exeat, sub forma vaporis, quo obscuratur recipiens. Auge ignem, exhibit oleum nigrum & foetidum. Continua dum recipiens clarescat, tunc desine. Has tres substantias, nempe phlegma primo exiēs sub forma aquæ stillantis, deinde spiri-

tus sub forma vaporis, & oleum nigrum & crassū separabis: si primò omnia simul in parua retorta posita destillaueris, vt magna impuritas relinquatur, Deinde oleum per infundibulum separa à phlegmate & spiritu spiritum à phlegmate separabis, si posueris in cucurbitula parua & igne lento cinerum tota aqua phlegmatica euaporauerit. Spiritum hunc liberabis fœtoris, si affuderis capiti mortuo restanti & cum parua retorta ipsum rursum à colcothare elicueris. Sic fiet puriss. & sine fœtore. Si prima vicè non fiet, itera. Vfus ad interna omnia, vt obstructiones, putrefactiones viscerum, ad calc. aren. &c. mirè resoluit &c. Extrinsecus ad vlcera valet.

I I.

Tart. album vitriolatum calcinatum.

℞. *Tart. calcinati.* solue in humido. filtra. exsicca. ter repete. R. ℥j. pone in lutata cucurbitula. Affunde oleū *vitriol. rectif.*

CHYMICA.

65

rectif. ℥ iv. vel v. sed sensim, guttam post guttam. alias accensum rumpit vas. Sic coagulatur materia quæ colore albo fundum statim petit. Oleum autem hoc *vi-rioli* supernatū effunde à materia quæ in fundo. humiditatem destilla in *B. M.* sic habes fixum *tart.* Purgat infernè & per sudorem. Valet ad pertinaces affectus, hydropem, calculum, podagram, pestem, scorbutum. Per inferna purgat, mistum cum melle rosac. aut alio syrupo. Ad sudores, in pestilentia & hydrope, cum aqua card. bened. Scab. vel cum thenaca, f. pilul. Dosis à $\mathfrak{D}$ ss. ad j.

III.

Alianobilis tart. preparatio ad fugandas maculas in corporis quacunque parte.

Tart. album puluerisatum pone in cucurbitam, apposito alembico cum recipiente. Benè lutetur. Abstrahe phlegma, donec non amplius prodeat. Hoc

F

affunde, & rursus abstrahere ut prius:
Hoc toties repete donec & residua
transcant in vnum liquorem, quem in
vitro alio bene obturato coagula. Iste li-
quor in aëre soluitur, & optimus est at-
que dulcissimus.

IV.

*Terra foliata Tart. secretis-
sima.*

℞. *Tart.* bene calcinati, affunde *Acer*,
ad extrahendam animam *Tart.* Euapo-
ret phlegma, rursusque affundatur aliud
Acer. idque tamdiu donec in Euapora-
tione acetum sentias tunc *Tart.* est ani-
matus & erit niger. Affunde aquam vi-
tæ, solve, filtra, coagula, sæpius reitera-
to, & efficietur terra foliata candidissi-
ma. Purgat corpus in morbis quibuscun-
que deploratissimis.

V.

*Arcanum Tartari, ad ulcera
maligna omnia.*

℥. Tartari calcinati, lb iij. Cum spiritu
vini humecta dies 7. Digere in B. destilla
vt aq. inferorum. Vltimò fortiss. in vase
terreo, & ascendat vnà cū vino succus
niger, quem separa in B. Fæces iterum
calcinentur, humectentur cum S. V. &
procedatur vt supra; idque toties donec
planè nihil ex tart. supersit. Postremò col-
lecti succi nigri omnes coagulentur in
puluerem, humectando cum ol. vitriol. &
s. v. ex calc. tart. penitus abstrahatur. Huius
medicinæ ꝑ j. cum 3 ss. mithridat. in
aquæ Cichorei pro ratione morbi & pa-
tientis, funditus euellit radicem & ortum
omnium malignorum vlcera.

CAPVT QVINTVM

DE

Preparationibus ex Arsen.

I.

*Preparatio Arsenici ad vlcera cancerosa,
schirrosa, maligna, hypersar-
comata, &c.*

℥. Arsenici Cristallini ℥b j. tartari opt.
℥ iij. sal. nitri, ℥b j. seorsim puluerisata
misceantur. Ignescat amplum vehemen-
tissime, eique candenti iniiciatur puluis
per cochlearia aliquantulum tegendo co-
chleari; ilico cum magno fumo liquefcit.
Relinqué donec fere ampliùs non fumet.
Tum proiciatur in mortarium marmo-
ricum, vel aliud: Sinaturque vt refrigeret.
Habebitur massa ruffa quæ miscea-
tur, teraturque cum pari pondere falis

nitri, fiatque vt supra in eodem vel nouo
t. Subdatur ignis per 6. horas, materia
erit albissima, quæ vbi refrixerit, aquæ
calidæ iniicienda, ad separandum *salem-*
petræ tartari, in fundo remanebit Arseni-
cum fixum correctum, & ab omni vene-
no liberatum. Reiteretur sæpius ablutio
in magna aquæ copia, in quam ilico pro-
iiciatur materia fusa. Aqua cum salibus
feruari debet ad abluitionem, vel exhala-
tione sal separari ad vsum.

II.

Alia Preparatio ad Cancrum.

℞. *Arsenici preparati*,
Rad. Aronis, præpar. an. p. æ,
Fuliginis parum. Misce. Reme-
dium certiss. est.

Arsenicum autem sic præparatur: Pri-
mò in vase sublimationis sublimatur,
deinde coquitur per duas horas in aceto
albo opt. Sic enim nigredo tollitur: &
leuis quædam farina corrosiua. Deinde

prius fecisti impones, dum omnia vt ▽
fluant in dictum scyphum effundas, scorias luteas colligas. Repete hanc operationem toties; donec Regulus in scorias consumptus sit. Serua. Stupenda præstat in omnibus euacuatione indigentibus.

I I.

*Oleum ☿ dulce, pro Medicina humana,
secretum secretorum.*

*℥. ☿ Puluer. ℔ ij.
Sales popularis, ℔ iij.*

Tere super lapide præparatorio. Funde. Effunde. Rursum puluerisa subtilissimè. Edulcora □ aquâ calidâ, hunc laborem ter repetendo. Deinde sicca ☿, puluerisa rursus & sublima per se in sublimatorio florum Sulph. simplicium, tum superflui spiritus □ & Sulph. superius discedent. Remanentia in fundo affunde Acet. & extrahe calorem, quam diu tingitur Acet. Distilla per filtrum & menstruum abstrahere in B. M. donec in fundo appareat olei instar. Exime ex

cucurbita, & phialæ inde, affundeque S.
 V. opt. circulat. Alembicum S. H. mu-
 ni optimè. Per menſem in B. M. digere.
 Deindè ulterius deſtilla Vltimò per re-
 tortam. Et prodibit primò ſpiritus. Dein-
 de verò oleum ð verum, quod rubrum &
 dulce, paucis cognitum.

Hoc mecum communicavit Clariff.
 & excellentiff. vir Dn. D. Gaſpar. Bar-
 tholinus Danus, Philoſophus & Medi-
 cus celeberrimus, amicus meus perpe-
 tuùm honorandus, vti & ſequentia duo,
 quorum vnum, ad vlcera, alterum ad vul-
 nera quævis mirè confert.

III.

Oleum ð ad externa.

℞. ð ℥ iiij. ☿ ℥ i ſ. Mellis opt. ℥ vj.
 Miſc. vt artis eſt. Deſtilla per retortam
 vitream ▽ mediocri. Exibit oleum,
 ad calloſa & maligna vlcera, fiſtulas &
 cancrum, præſtantiffimum.

Ol. antim. mirabile ad vulnera

℞. Aq. vit. extremè rectif. ℥ iij.

Silibij

Mastichis

Thuris albi

Mirrha an. ℥ j.

Pulueris. omnia & Aq. vit. affund.
ponanturque ad digestionem probè ob-
turata. Destillentur in cinere per alem-
bicum vt artis est. Primò ascendit S. V.
lento igne, & foetet. Amisso foetore, gra-
tiores odorem nanciscitur. Hoc oleum
vulnera difficilis curationis per sanat,

CAPVT TERTIVM

D E

Præparat. ex vitriol.

I.

Spiritus vitriol. verus.

℞. *Vitriol.* pone in cucurbita terrea; impone capitellum subditio igne auctoque secundum leges, vsque totus vapor formam liquoris habeat. Cum videbis non amplius destillare auge ita validè ignem, vsque vapores albi exeant. Continua dum nulli appareant. Sic *vitriol.* erit perfectissimè calcinatum, & spiritum in phlegmate habebis ita. Destilla in cucurbita, in B. M. vel igne cinerum. dum totum phlegma exierit. Spiritus relinquatur in fundo. Materia calcinata ponatur in retorta destilla more solito & habebis oleum & spiritum. Spiritus verò antea in fundo relictus, vt sine fœtore

& odoratissimus habeatur ita age: R. de colcothare, quod imbue spiritu, & stet ita nonnihil. Postea spiritum cum eo euoca cum lentissimo calore. Sic erit odoratissimus.

II.

Oleum Vitriol. probatissimum & secretissimum.

R. Vitriol. Vngarici colore cæruleo, in calcem redige cum lapidibus silicis præparati. In spiritum V. circulatum affundes, ita vt modicè excedat. Tunc v. ardentem per destillationem in retorta aut cucurbita ad latus inclinata separato. Eâ detractâ paulatim spiritus vrgeto, ignem magis magisque augendo, donec spiritus omnes transierint. Hunc liquorem destillatum impone in alembicum cæcum, & macera in B. M. per dies 8. Da operam vt aqua leuiter bulliat, & sola aquositas ascendat, oleumque in fundo maneat. Ad quod efficiendum & se

parandum, triduo tibi opus erit. At si adhuc quidquam aquositatis fuerit permistum, necesse est vt iterum phlegma separetur. Tunc accipies oleum suauissimum & rubicundissimum. Hic processus destillandi oleum Vitriol. est omnium probatissimus & secretissimus.

CAPVT QVARTVM.

I.

Spiritus Tart. nec non oleum.

℞. Tart. albi crudi q.v. tere crassiusculè, abluè, sicca, tere minutissimè, pone in retortâ optimo luto obtecta, & destilletur vt sp. Vitriol. dato aliquot horas igne lento, augendo sensim, dum spiritus exeat, sub forma vaporis, quo obscuratur recipiens. Auge ignem, exhibit oleum nigrum & fœtidum. Continua dum recipiens clarescat, tunc desine. Has tres substantias, nempe phlegma primo exiēs sub forma aquæ stillantis, deinde spiri-

tus sub forma vaporis, & oleum nigrum & crassū separabis: si primò omnia simul in parua retorta posita destillaueris, vt magna impuritas relinquatur, Deinde oleum per infundibulum separa à phlegmate & spiritu spiritum à phlegmate separabis, si posueris in cucurbitula parua & igne lento cinerum tota aqua phlegmatica euaporauerit. Spiritum hunc liberabis fœtoris, si affuderis capiti mortuo restanti & cum parua retorta ipsum rursum à colcothare elicueris. Sic fiet puriss. & sine fœtore. Si prima vice non fiet, itera. Vfus ad interna omnia, vt obstructions, putrefactiones viscerum, ad calc. aren. &c. mirè resoluit &c. Extrinsecus ad vlcera valet.

I I.

Tart. album vitriolatum calcinatum.

℞. Tart. calcinati. solue in humido. filtra. exsicca. ter repete. R. ℥j. pone in lutata cucurbitula. Affunde oleū vitriol. rectif.

CHYMICA. 65

rectif. $\frac{3}{4}$ iv. vel v. sed sensim, guttam post guttam. alias accensum rumpit vas. Sic coagulatur materia quæ colore albo fundum statim petit. Oleum autem hoc *vi-rioli* supernatū effunde à materia quæ in fundo. humiditatem destilla in *B. M.* sic habes fixum *tart.* Purgat infernè & per sudorem. Valet ad pertinaces affectus, hydropem, calculum, podagram, pestem, scorbutum. Per inferna purgat, mistum cum melle rosac. aut alio syrupo. Ad sudores, in pestilentia & hydrope, cum aqua card. bened. Scab. vel cum thenaca, f. pilul. Dosis à $\mathfrak{z}$ β . ad j.

III.

Alianobilis tart. preparatio ad fugandas maculas in corporis quacunque parte.

Tart. album puluerisatum pone in cucurbitam, apposito alembico cum recipiente. Benè lutetur. Abstrahe phlegma, donec non amplius prodeat. Hoc

F

affunde, & rursus abstrahere ut prius: Hoc toties repete donec & residua transeant in vnum liquorem, quem in vitro alio bene obturato coagula. Iste liquor in aëre soluitur, & optimus est atque dulcissimus.

IV.

Terra foliata Tart. secretissima.

℞. *Tart.* bene calcinati, affunde *Acer*, ad extrahendam animam *Tart.* Euaporet phlegma, rursusque affundatur aliud *Acer*, idque tamdiu donec in Euaporatione acetum sentias tunc *Tart.* est animatus & erit niger. Affunde aquam vitæ, solve, filtra, coagula, sæpius reiterato, & efficietur terra foliata candidissima. Purgat corpus in morbis quibuscunque deploratissimis.

V.

*Arcanum Tartari, ad vlcera
maligna. omnia.*

℥. Tartari calcinati, lb iij. Cum spiritu
vini humecta dies 7. Digere in B. destilla
vt aq. inferorum. Vltimò fortiss. in vase
terreo, & ascendat vnà cū vino succus
niger, quem separa in B. Fæces iterum
calcinentur, humectentur cum S. V. &
procedatur vt supra; idque toties donec
planè nihil ex tart. supersit. Postremò col-
lecti succi nigri omnes coagulentur in
puluerem, humectando cum ol. vitriol. &
s. v. ex calc. tart. penitus abstrahatur. Huius
medicinæ ꝑ j. cum 3 ss. mithridat. in
aquæ Cichorei pro ratione morbi & pa-
tientis, funditus euellit radicem & ortum
omnium malignorum vlcera.

nitri, fiatque vt supra in eodem vel nouo.
 t. Subdatur ignis per 6. horas, materia
 erit albissima, quæ vbi refrixerit, aquæ
 calidæ iniicienda, ad separandum *salem-*
petræ tartari, in fundo remanebit Arseni-
 cum fixum correctum, & ab omni vene-
 no liberatum. Reiteretur sæpius ablutio
 in magna aquæ copia, in quam ilico pro-
 iiciatur materia fusa. Aqua cum salibus
 feruari debet ad ablutionem, vel exhalationem
 sal separari ad vsum.

II.

Alia Preparatio ad Cancrum.

℞. *Arsenici preparati,*

Rad. Aronis, præpar. an. p. æ,

Fuliginis parum. Misce. Reme-
dium certiss. est.

Arsenicum autem sic præparatur: Pri-
 mò in vase sublimationis sublimatur,
 deinde coquitur per duas horas in aceto
 albo opt. Sic enim nigredo tollitur: &
 leuis quædam farina corrosiua. Deinde

iterum sublima cum squama æris, quæ pars terrestrior venenosa retinetur, tandem bis aut ter in sale communi præparato sublima, sublimatum in aq. calida edulcora perfectè. Huius Arsenici dari possunt securè etiam internè ad 8.gr. Mirè omnia venenosa expurgat. Rad. Aro- nis præparationem docet Querceta- nus.

III.

Butyrum Arsenici.

℞. Sublim. Arsen. Cristal. cum sacerta rubra seu colcothare, vt venenofitas extrahatur; tum adde salis petreæ & salis tartari an. Inter duo crucibula ponantur oblutata cum spiraculo fixentur validiss. igne per 24. horas inuenies omnia in massam albam perlarum instar redacta. Extrahatur alcali per aquam calidam pulvis in fundo remanens sic- cetur, mox ol. Tart. imbibatur ad tres vices in vase & aqua conuenient. De-

CHYMICA:

78

nique dissolue materiam in aq. vit. vt extrahatur totum Sal. Tandem restabit Arsenici puluis albus & fixus, qui resoluetur in humido in ol. spissum & Arsenici butirum dictum. Summum est medicamen.

PHILIP. MVLLERI

FRIBVRG. PHIL. ET MEDIC. D.

LIBER IV.

DE

*Modis secretioribus, faciendi ex simplicibus vegetab. Extracta,
Aguas destillatas, balsamos, essentias &
sales Philosophicos &c.*

X mineralibus hucusque quæ
sunt tum ad Trāsmutationem,
tum ad medicinam edocuimus,
non quidē omnia sed præcipua: quod in
toto hoc opere nostro obseruare volui-
mus.

mus, vt nihil ederemus, nisi quod aut rarum valdè, vt summè vtile, aut arcanum, typisque antea non diuulgatum. Quæ rara sunt, hæcenus dedimus: summè utilia, & maximam partem non ante edita. Nunc quæ utilitatem insignem habent in Medicinâ ex simplicibus vegetabilibus desumenda, non inuidebimus aliis: neque ea tacebimus quæ ceu arcana semper hæcenus domi seruata fuerunt. Atque initio modum docebimus ex quouis simplici, exempli gratiâ radice, ligno herba, semine, fructu flore, &c. extractum faciendi, quod quàm sit vtile & Medico cuius & ægro, nemo est qui non videt.

CAPVT PRIMVM

D E

*Modo faciendi ex quouis simplici
EXTRACTVM.*

PRæter instrumenta, materiam duplicem in promptu habeas: Prima, est simplex illud, cuius extractum quæris. Secunda, est Menstruum, quo virtutem simplicis istius electurus es. In hoc eligendo varij variè peccant: quæ omnia recensere & refellere, hominis esset otio abundantis. Hoc tamen quod plerique in more positum habent, ceu erroneum aperire oportet, dum spiritum vini communiter ad quæuis & indiscriminatim vtuntur. Quâ in re ideo peccatur. Primum, si subtiliores sunt simplices res istæ, vnde extractio facienda, vtique confertim nimis subtilior

pars in f. v. effunditur. Deinde quod maximum est, cum summè calidus sit, alienâ qualitate rem imbuat, & tartareo spiritu inficit. Deinde non ubique gentium aded in copia est f. v. aut si est, certè rarò bonus; magno item pretio redimendus. Quamobrem conducit tale eligere menſtrum, quod & facilè ubique gentium absque pretio haberi poteſt, & ob temperatam qualitatem, atque ſimplicibus illis non repugnantem (quippe quâ in terra creſcentia irrigentur) ſit conueniens. Tale menſtrum eſt Aqua præſertim pluuialis: quæ ſi deſtilletur, & rectificetur, munus obibit quàm optimè. Cui ſuppetit menſtrum proprium, vel ros majalis deſtillatus, menſtrum habuerit melius. Sed hæc rarò habentur. Aqua ergo pluuialis, vel communis deſtillata adſit ſemper in copia. Et quod nos nunc de floribus dicemus, intelligendum quoque de aliis vegetantis partibus, hoc ſeruato discrimine: Quod flores, herbæ, & eiuf-

cemodi, quæ materiam per se habent
tenuem, & crassitie ac duritie ex-
pertem, non opus habeant confusio-
ne, aliisve contritionibus, secus quam
in radicibus, lignis, seminibus, &c.
vsu venit.

Quamobrem Recipe verbi gratiâ,
rubros rosarum flores cœlo sereno
collectos (ne madorem habeant ex-
traneum) ad partem, i. menstrui (hic
præstat proprium) partes 6. Inde
cucurbitæ infra depictæ, ita vt fundus
eius non nisi ad dimidium impleatur,
ne inter bulliendum superabundet in
alembicum materia. Cucurbita cum
alembico cœco bene claudatur pasta
ex aqua & farina facta, chartaque su-
perinducta. Pone in arena, & igne
primùm lento, deinde paulatim aucto
vsque ferè ad gradum tertium, bulliet
materia in cucurbita per diem artifi-
ciale. Exime. Tinctum menstruum
effunde, & serua in vitro probe obtu-
rato, ne quid expiret. Noui menstrui
affunde iam partes iij. Clausa cucur-

bita, vt antea, in arena destituatur
horis 6. Rursum exime, & effusum
menstruum tinctum serua. Hoc fac,
donec nulla tinctura ampliùs men-
struo communicetur. Totum men-
struum per partes ante collectum cu-
curbitæ indatur cum alembico rostra-
to, adiuncto recipiente. Quando benè
clausæ sunt iuncturæ omnes, pone in
B. M. tepido, non vero calente ad
bullitionem, spiritum primò egredi
solitum excipe, & amoto recipiente,
benèque clauso vt seruetur spiritus
integer, aliud admoue, quod spiritum
debiliorem excipiet, idque remouen-
dum, donec phlegma fluere incipiat.
Cognosces autem spiritum tuum ex
odore fragrantissimo, tum ex facilita-
te fluxus. Phlegma enim tardius exit.
Hoc veniente augeatur ignis, vt bul-
liat Balneum. Ita relinque in B. donec
materia in fundo cucurbitæ ad spissi-
tudinem mellis perueniat. Auferatur
iam alembicus rostratus, & affuso in
materiam crassam spiritu primò col-

lecto, superponatur cæcus. Pone in digestionem in B. M. modice calente & leniter bulliente vsque ad iustam materiæ consistentiam tibi placentem. Ex hac benè seruata ponatur parum in vino, & rubicundissimum euadet. Ita progredere in extractione seminum, fructuum, lignorum, radicum, &c. Excepta contritione & contusione præuia. In radicibus autem violentius purgantibus, aut aliàs violentius operantibus, vt Helleboro vtroque, radice tithimali, Aronis, &c. præcedere ante omnia debet maceratio in aqua tepida, ita vt quotidie noua aqua affundatur tepida, vsque ad triduum, ita correctæ erunt. In alijs e. g. cichoreo, vbi minus vitium reperitur, vt hic amaritudo aliqua, sufficit nocte vnica macerationem fieri.

Figurarum explicatio.

Figur. I.   Figur. II.

ab Cucur-
bita.

a. Fundus.

b. Collum,

f. Orificium

c. Fundus

alembici

cæci.

e Orificium

eiusdem.

d. Circulus

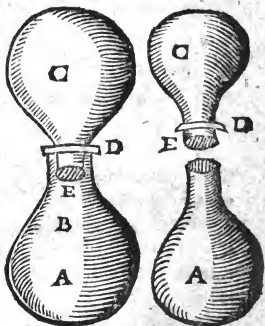
vitreus

prominēs,

et probi-

bens ulterio-
rem ingressum, in cucurbi-

tam.

Figur. II. idem quod ante.

G iij

CAPVT SECVNDVM

D E

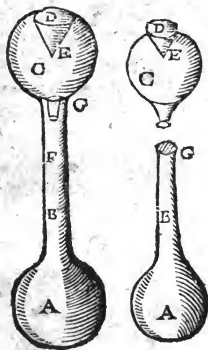
Modo faciendi: A QVAS DESTILLATAS ex simplicibus, retentis eorum colore, odore & sapore.

A Ccipe herbam quamcunque (florem etiam, lignum, &c. vel quamuis vegetabilis partem) contunde, & triplum menstrui proprii vel alterius dicti affunde: pone in olla, cui alia super imposita olla, vel quod melius, in cucurbita cum alembico cæco, clausis omnibus, in cineribus bulliant ad consumptionem mediæ, vt paullo crassior euadat materia: quod tamen tardiùs fit, sed, ed melius. Materiam postea exime, exprimeque. Expressam inde cucurbitæ angustî colli, cum alembico habente

fundum intro assurgentem, vt in sub-
iectis figuris delineatur. Clausis jun-
cturis, & impleta cucurbita non vl-
tra medium, pone in cinere vel arena
procedendo semper à lentiori calore
ad auctiorem, donec bulliant. Iam
apparebit materia per halitus ascen-
dere, & rursus roris modo descen-
dere. Interea murmura & strepitus
aliquando audientur, quod nonnun-
quam contingit dato egressu haliti-
bus. Artifex ergo probè obturet jun-
cturas; ne quid exhalet. Descensus ille
& ascensus vaporum durabit tamdiu
donec in apice assurgētis fūdi videris
decidere guttas coloratas, secūs quàm
ante. Tunc enim signo erit spiritus
vnitatem factam cum corpore terreo,
vt vnà ita ascendant. His factis refri-
geretur materia, aliquandiu. Postea
aperta cucurbita materia eximatur,
indaturque cucurbitæ breuioris colli
cū alembico rostrato. Destilla in are-
na forti igne ad siccitatem, donec to-
tam aquam in recipiente habueris.

Explicatio Figurarum.

Fig. I.

a Fundus
cucurbitae.

b Collum.

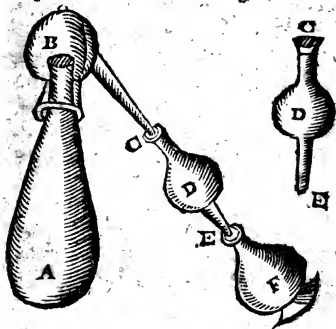
g Orificium.

c Alembi-
cus.d Cavitās
externa.e Apex fun-
di inter-
nus.f Orificium
alembici.Fig. II. vt
supra.

*Alius modus facilior, sed ignobilior, colore
& odore saltem servatis.*

Qui præcedentes labores ob tem-
poris aliquam diuturnitatem sub-
terfugit : sequentem usurpet, quem

dabimus modum, qui citissimè, nempe
spacio aliquot horarum procedit; ubi
etiam color habetur, odor, & nonni-
hil saporis. & ergo herbam, vel florem
quem vis contusum, inde cucurbitæ in
B. M. repositæ, cum alemb. rostrato,
inter quem & recipientem sit inter-
media fistula ventriosa, cuius venter
florè istius herbæ sit repletus, per quē
transiens aqua secum colorem istius
floris assumet. Tinctura tamen illa
progressu temporis in aqua subsidet
sequens hoc declarabit figura.

Figurae Explicatio.

- a Cucurbita.
- b Alembicus.
- c Caput fistulae ventriosa excipiens rostrum alembici.
- d Venter fistulae, flores continens.
- e Cauda fistula ingrediens collum recipientis.
- f Recipiens.

CAPVT TERTIVM

*De modo ex simplicibus faciendi
BALSAMOS.*

Nihil scribere tentamus quod vulgare est & cuius cognitum: itaque & hactenus modos dedimus paucis obuijs. Paucissimi etiam sunt verum modum callentes Balsama faciendi ex simplicibus. Vbi initio sciendum, Balsamum fieri non posse rei aliquius, nisi istius rei prius habeatur Oleum, quod ipsum Balsamum est. Oleorum autem faciendorum modi varij, ubique cogniti sunt, & in omnibus describuntur Chymicorum libris. Quamobrem eos hic apponere, operæ pretium non duximus. Quod si verò quis ex carioribus aromatibus, & quæ parum in se oleitatis continent citius & copiosius oleum habere velit: capiat ex rore majali aurei coloris qui

reperitur, sitque purus & dulcissimus: cum eo bulliat parum per horæ quadrantem herba vel aroma contusum & confractum, quod vis donec rorem benè imbibierit. Tum materiam hanc imprægnatam per retortam destilla, & habebis oleum, quod rectificatum optimum erit. Oleo acquisito addunt alij ceram, aliaque ad aptiorem consistentiam facientia, imò & ad lucrum. Quem communem modum nō laudō; cum in usu extrinseco ob ceram occludantur pori nec vis balsami recte penetrare possit: neque etiam intra corpus sumi queat. Quamobrem aliā communicabimus viam modumque balsama faciendi optima, ut intus extraque in corpore humano vsui esse possint. Et quia hunc modum occultant omnes ceu magnum arcanum, nos eum edocebimus. Quidam axungiiis nonnullorum animalium vtuntur; ut pinguedine omenti hoedini. Quidam ex melle, alij ex manna cœlesti faciunt balsama, adiungendo oleum, ut Quer-

cetanus. Nos meliorem dabimus modum. Accipe olei alicuius 3 ij. adiunge 3 i. roris maialis nostri prius benè loti cum aqua istius simplicis, cuius adiungendum est oleum. Bene inuicem incorporentur in vitrea patella super igne, vt fundus modice caleat. Refrigerescat massa, serua ad vsum. Intus & extra vel minimum inde vsurpatum optimum est. Ita ex omnibus balsama efficies absque magno sumptu, vt ex cinamomo, gariophillis, &c. Vituperandus autem est mos quorundam aromatariorum, qui balsama coloribus picturi nonnunquam alienissima immiscunt, vt ad Cinamomi Balsamum, colorem quem Lac Flörentinum nominant, ad viride aliquod futurum balsamum, præparatum, aliquod ex viridi æris, quod tamen corrosiuum & causticum esse nemo ignorat. Veri artifices colores potius concilient balsamis ex tincturis simplicium, quæ conuenientiam cum illis balsamis repugnantia habent,

CAPVT QVARTVM

DE

*Veris simplicium essentiis & salibus
Philosophicis.*

Recipe Herbam vel simplex quodcunque vis, contunde, & destilla inde aquam, in quam immitte nouas herbas (eiusdem tamen speciei contusas, idque in vitro benè obturato, vel in olla habente supra se aliam tegminis loco. Loca in fimo equino per mensem. Exime & succum totū benè exprime, per linteum duplicatum. Expressus indatur cucurbitæ cum alembico acuminati fundi, vt supra, per triduum. Coquatur leniter in arena, vt fiat materiæ ascensus & descensus, vt supra. Iam remoto priori alembico, apponatur rostratus cum recipiente. Obturatis probè

probè omnibus, aqua destilletur, vsque ad materiæ quæ in fundo est crassitiem, siccio remque consistentiam. Aqua destillata seruetur ad vsum, in vitro bene obturato. Refrigeretur materia cucurbitæ: & cum refrigerata fuerit, imponatur cucurbitæ alteri hîc depictæ minus ventriosæ & oblongæ, cui imponatur alembicus rotundus absque rostro habens superius intrantem fistulam incuruam cuius exterius orificium patulum & capaciùs sit, interius quod ad circumferentiam alembici appropinquat, angustum valde. Angustum autem & curuo ductu eò vergens, ne materiæ quid inibi se infinet. Quæ omnia ex adiunctis figuris patent.

Explicatio Figurarum.

Figura prima coniuncta vasa
exhibet. Fig. II. Fig. I.

a Fundus
cucurbitae.

b Collum.

c Orificium.

d Fundus
alembici
rotundi.

e Collum cū
orificio.

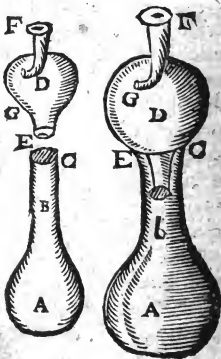
f g Fistula
incurva.

f Foramen
externum
maius, per
quod ma-
teria infunditur.

g Foramen internum minus.

Figura II. vasa ab inuicem disjun-
cta representat.

Significant autem litterae, idem
quod ante.

FOramen autem externum probe
semper obturatum sit turunda li-
gnea charta circumuoluta; in fine au-
tem cum nihil amplius infunditur, ar-
ctius. Cucurbita cum materia hac
crassiori in arena ponatur ad gradum
caloris secundum, in quo semper ma-
neat. Cum siccior fuerit, super infun-
de per fistulam superiorem aquam su-
pra destillatam & seruatam : donec
tantum humectata sit materia. Clau-
de rursus, & iterum digere vt antea,
ad siccitatem fere cineris. Iterum ir-
rorare & humecta tamdiu, donec totam
aquam imbiberit, & in cinerem al-
bum quasi abierit. Interea si omnia
cum diligentia fiant, apparebit tibi in
vitro quasi per halitum forma herbæ
istius, ex qua essentiam hanc elicere
intendis. Huius pulueris momentum,
quod extremitate apicis cultelli me-
tiuntur, si vini vel aquę mensuræ qua-
dranti immiscueris, efficacius & no-
bilius erit, quam tantum ex ipsa aqua
huius simplicis destillata. Iulepum si

desideras; parum in aqua solutum cum saccharo vel melle mixtum in vsum veniet, plus profuturum, quàm si aliquot mensuras vel optimorum vulgarium Iuleporum euacuare.

Verùm de his quidem multa mihi dicenda essent quæ in variis hallucinationibus, Pharmacopæorum omnium ferè, proh dolor! occurrunt, Quæ enim per Deum immortalem non sunt cruditates, impuritates terrestritates, in eorum decoctis, syrupis, iulapiis, vnguentis, & id genus aliis. Quæ vitia satisprehendit, & corrigere studuit in Pharmacopæa sua doctissimus Quercetanus. An non risu digni sunt nonnulli Pharmacopæi nostri, summoque irrisu, dum decocta faciunt apertis in vasibus, ut subtilior pars exhalare possit, atque in auras euolare. Verùm quidam in Italia Pharmacopolæ, quia regio ingenij aliquid dedit, subtilius excogitarunt quid, si Diis placet, dum decocta quidem faciunt clauso

vase, sed fistulam interim amplam infigunt ascendentem, ut per eam vapores exhalent, immò subtiliores partes medicamenti. O insipidam sapientiam, crassam inscitiam & vesaniam. Memini me olim, cum Academiam Patauinam incolem, in museo meo nares mihi non tardiùs suggessisse, quid in vicino Pharmacopolio conficeretur, quam ipse aliquid attrectaret Pharmacopæus. Hinc & plateæ, quæ Pharmacopolas inhabitantes habent, quasi in Arabia stratae sunt. Ibi tot odores fragrantissimi, quibus vicinos beant Aromatarij isti: miseros autem cum morbis conflictantes ægros partibus medicamenti subtilioribus priuant, spoliant, & saepe desperatae salutis & ægritudinis maioris causa sunt. Vnde non mirum est, plurimos ægros mortem potius optare, & deligere, quam ullam confectionem vulgaris Pharmacopolæ. Citius venenum iis persuaferis, & quiduis aliud, quam pocula eiusmodi magna

tot fecibus & terrenis impuritatibus onusta. Sed nemo est Pharmacopœorū, qui non interim cristas erigit, & fastuosè sua omnia extollit, ac si omnem artificij medullam penitus & ad vnguem teneret. Hæc infelicia nostra secula sunt. In honore sunt, & laute viuunt, qui medullam & nucleum abiciunt, ossaque & cortices maximo pretio vendunt, fecesque cariùs, quàm vinum quod deperdunt generosissimum. Taceo infinita alia: vt simplicia vetustate exesa, & vel ab auis & proavis per hæreditatem accepta quæ ægris deuoranda præbent intolerabili pretio. Quæ omnia si recensere aggrederer, neque charta neque tempus sufficeret.

CAPVT QVINTVM

D E

*Modo essentiam & tincturam ex
quibuscunque lapidibus
eliciendi.*

L Apides quoscunque , margari-
tas, corallo &c. in quantitate
quacunque contunde in mortario in
puluerem subtilem semper irrorando
aqua, ne subtilior puluis auolet. His
factis iterum misce contusam mate-
riam cum aqua, simulque omnia per
lintheum duplicatum trans mitte. In
colatura pauculo tempore reposita
subsides bit materia subtiliùs pulueri-
fata. Effundatur per inclinationem
aqua & vltius materia alteri mis-
ceatur, & progredere vt priùs, Lin-
guæ ad mouebis, & si asperitatem nul-

Iam ampliùs fenseris, sufficit opus: su-
minus, materia parum siccata iterum
puluerisabitur vt ante, & fiet pro-
gressus donec instar farinæ subtilis
euadat vniuersa materia.

Hæc solutio facilis est, optima ta-
men, & non adedò multis cognita: vt
opus non sit spiritu *Vitriol.* aceto de-
stillato, succo limonum, berberorum,
aut aliis, quibus ad solutionem alij
vti consueuerunt. Qui vlteriùs pro-
cedere cupit ad extractionem nimi-
rùm tincturæ capiat spiritum Vi-
triol. benè à phlegmate separatum.
Hic superfundatur materiæ iam an-
te resolutæ ad eminentiam digiti
in phiala, cuius collum longius benè
clausum. Pone simul in arena calen-
te. Relinque donec coloretur spiri-
tus *Vitriol.* colore rei tingentis. Spi-
ritum coloratum affunde, & alium no-
num affunde; donec ampliùs non co-
loretur. In totum menstruum colora-
tum infunde guttatim aquæ pluuiæ
destillatæ partem tertiam; & exigui
tem

CHYMICA. 97

temporis spatio subsidebit tinctura
in fundo bociæ. Huius tincturæ fiat
edulcoratio per aquam destillatam
aliquoties infusam & per destillatio-
nem separatam, usque dum alienus sa-
por omnis pereat. Citiùs hæc fierent
per spiritum urinæ, quippe acriorem;
quàm per spiritum Vitrioli; nec non
minori cum sumptu. Sed quia aduer-
santur homines quæ ab hominibus
proueniunt, & aliena præferunt; eo-
rum opinioni sæpè stolidæ aliquid
haud rarò dandum est.

PHIL. MVLLERI

FRIBVRG. BRISGOI PHIL.

ET MED. D.

LIBER V.

ET VLTIMVS.

DE

*Medicamentis varijs, rarioribus &
secretioribus, ad omnes morbos
totius corporis humani à
capite ad calcem.*

Riusquam hanc suscipiamus
prouinciam, monere volu-
mus Lectorem, nos hîc non
empyricis fauere velle, qui
vno collyrio omnium oculis mederi
volunt, posthabitis indicantibus, con-

tra & coindicantibus. Quamobrem
quæ hic dabimus selectissima medica-
menta, non nisi à Medico administra-
ri volumus, quì morbi naturam &
caussas, locum affectum & tempe-
riem ægri, &c. cognoscere potis est.
Quantum autem haberi potest, non
negligemus meliora in quouis mor-
bo specifica & appropriata; cum hæc
sæpenumero relictis aliis sollicitè
quærantur. Non enim existimandum
omnia ad manifestas qualitates illas
referenda, vti quidam sapientiæ titu-
lo superbi ad quatuor humores, qua-
tuor qualitates & totidem elementa
omnia recapitulare student; sed fru-
stra.

PRO DOLORE CA-
pitis.

Verbena insigne est specificum, in-
tus & extra vsurpata.

Radix plantaginis collo suspensa.
dolori capitis à proprietate con-
fert.

Hederæ folia mollia cum oxyrrho-
dino torreantur, & fronti tempori-
busque apponantur. opt. est in cepha-
lalgia biliosa.

Nuclei persicorum cum aq. beto-
nicæ vel verbenæ contusi & applica-
ti, juuant mirabiliter in cap. dol. à
caussa frigida.

Ad sedandum dol. cap. hoc pro se-
creto quidam tenent: Canis rubri
interfecti carnem decoque vsq; ad se-
parationem ossium in aqua. In bro-
dio madefiant petiæ applicandæ.

Commendantur in hoc affectu ab
Italīs *Pilulæ Rudij*, vti vocant: quæ
tamen ipsius non sunt. Est enim

CHYMICA. Yor

Catholicum Paracelsi, quod exscripsit Andernacus, & ab hoc Vvecherus. A Vvechero procul dubio sumpsit Eustachius Rudius, hodie Professor practicae primarius Patauinus; qui loco magni arcani nec aliis reuelandi utitur, ideoque vni duntaxat Pharmacopæo conficiendum dedit, ne descriptio aliis innotesceret. Eius autem descriptio ita se habet, quæ tamen & in prædictis authoribus reperitur; paucissimis mutatis.

℥. *Calocynthidis* 3 vj.

Agarici op.

Diagridij

Ellebori nigri

Turbith. an. 3 iiij.

Aloes 3 j.

Spec. diarrhod. Abbat. 3 ℞.

Contundantur omnia, exceptis
Spec. diarrhod. Abb. crasso modo,
& infundantur ad solem in aq. vit.
opt. per 8. dies, ita vt aq. vit. superet
l iiij.

mineat 8. dig. Deinde infundantur quoque species diarrhod. Abb. in aq. vitæ simili modo per 4. dies. Et facta colatura atq; expressione forti vtriufque, misceantur illæ colaturæ, & facce abiecta ponatur liquor seu infusio in alembico vitreo, & separata per destillationem humiditate remanet materia densa, vt mel. ex qua f. pilulæ. Dos. ʒj.

Hoc istud secretum est Rudij, quod in ore omnium fuit, cum Patauij effem; omnes vero propemodum latuit descriptio. Credo Italos qui, ferè omnes Galeni mancipia sunt, nunquam vsuros si authorem scirèt. Quod enim non à Galeno, Auicenna & similibus proficiscitur, istis humoralibus Doctoribus non arridet; etiam si de Paracelso nil quidquam sciant; neque scripta eius legerint vnquam, cum eò non transportentur.

In defluvio capillorum ob laem ♀.

Linimentum. ℞. *Ladani* ℥ β.

Olei myrtini

Masticis, an. ℥ i β. *Misc.*

Lixiuum. ℞. *Lixiuij facti cum cinere*

quercus lb v.

gallarum non perforatarū,

adiani, an. p. j.

Fol. ros. p. i β.

Baccarum myrti p. β.

Acacia

Ladani, an. ℥ ij.

Ligatis in petia acacia & ladano, cum reliquis deinde adiunctis, pone in lixiuio, & bulliant ad consumptionem tertiæ partis, & facta colatura de ea lauet & caput & faciem, & deinde vnget linimento. Quidam aliquando & sero liniebat caput, & manè administrabat lixiuium ad detergendum caput, & sic euasit.

I iiij

*Vt crines decidant.**℞. Auripigment. ℥ j.**Pulu. pyrj ℥ ℞.**Calcis vine ℥ iiij.*

Coque in dîmidia mensura lixiuij in olla vitreata donec vsui accommodatum est Remedium, quod cognosces, si penna oblinita facilè plumas dimittat in manum vellicantis. Hoc à me sæpè probatum est; & facilimè ex illinitione decidunt pili. Nè autem renascantur, varij varia præscribunt ex ouis formicarum, sanguine vesperilionis, ranarum, lacertarum, &c. Sed parum proficiunt, vti experientia constat. Locus depilatus vngatur oleo vel vnguento rosato.

*Alind.**℞. Album ouor. iiij.**Calcis vine.**Auripigmenti. an. ℥ j.*

CHYMICA.

103

Contere & adde tantundem lixiuij,
vt fiat litus.

*Ad clarificandos crines, mulierum
Venetarum.*

Fiat lixiuium ex cineribus vitium
& coquatur in eo radix bryoniæ, &
postea minutim concidatur sapo
communis, stet 3. menses & vtere.

Ad faciem clarificandam & dealbandam.

Aqua fœminarum Venetarum,

℞. Aq. liliorum alb. lb j.
Sacchari cand. ℥ j.
Boracis in perâ ℥ ss.
Camphoræ ℥ j.
Olibani albi ℥ ij.

Omnia terantur & imbibantur
cum superscripta aqua, postea destilla
per alembicum & habebis Aquam
pretiosam.

Aliud.

℞. Tart. calcinat, & pulu. q. v. impone aq. & adde tragacanth. Hoc inunge faciem quando exis balneo.

Aliud.

℞. Sulphur commune, combure in aq. vit. post misce cum medulla ceruina. f. Vngu. quo vnge faciem.

Ad capitis tineas.

Vnguentū probatiss. ℞. Ol. laurini ℥ j.

Lardi veteris ℥ vj.

Misce, & vnge locum alteratum ter in septimana; & abluatur caput vrina propria.

Al. probatum. ℞. Ellebori virinsq.

Auripigm.

Litharg. auri.

Calcis vine.

Vitrioli.

Aluminis.

Galbani.

Euliginis.

Aluminis facis.

MEDICA.

107

Tartari vsti, an. $\mathfrak{z}$ β .

Mercurij exstincti $\mathfrak{z}$ β .

Æruginis aris $\mathfrak{z}$ ij. f. pulvis.

Incorpora cum succo borrag. scabios.
fumar. oxylap. aceti, an. quart. β . ol.
antiqui lb j. bulliant ad succorum con-
sumptionem. Circa finem decocti ad-
de pulueres, Adde picis naualis liqu.
 $\mathfrak{z}$ β . Cerae q. s. f. Vnguentum.

Ad barbam augendam prob.

℞. Cineris talpæ in alibano exsicca-
ta $\mathfrak{z}$ ij.

apam

auellan. tost. an. $\mathfrak{z}$ i β .

Stercoris muris $\mathfrak{z}$ ij.

Ladani optimi $\mathfrak{z}$ i β .

Mellis $\mathfrak{z}$ β .

Ol. nardini & cera an. q. s. f. Li-
nimentum.

Ad vertiginem.

Profunt ex proprietate quæ fiunt
ex stercore pauonis (vt si siccetur &
puluerisetur) & ex araneis; Item se-
men carui.

Aliud.

℞. Fol. betonica.

Salvia minoris, an. q. v.

Macerentur per noctem in vino.
Utatur quotidie hoc potu. Nam est
experientiâ longâ compertus.

Ad Apoplexiam.

Mirè profunt: Salviæ decoctum:
Extractum eiusdem. Semen carui &
crucæ, &c.

Exper. opt. *℞. Aq. vitæ M. j.*

Granorum Iunip. M. ij.

Contundantur & macerentur in
Aq. vitæ, per triduum, & colentur
per pannum. Imponantur deinde sal-
via, pulegium & nasturtium, & 3j
croci. Detur patienti, & statim lo-
quelam recuperabit.

*Aqua Antapoplectica & Antepileptica
præstantissima Gasp. Bartholini.*

Dani.

CHYMICA.

109

℞. *Salvia cum fol. & flor.*
Majorana
Hyssopi
Melissæ
Lauendula, an M. j.
Rorismarini
Verbenæ an. M. ℞.
Nucis mosch.
Galangæ.
Cinamomi, an. ℥ j.
Granorum iuniperi. ℥ iiij.
Sem. carui.
Erucae, id est, sinap. alb. siluest.
an. ℥ v.
Vini albi opt. sexies tantum.
dem.

Contusa omnia infundantur per dies aliquot, aut stent in fimo equino per dies 14. post destilla in B.M. Hæc aqua est miræ virtutis in confortando cerebro & nervis. Memoriam admodum iuuat, ingenium acuit. Præferuat ab apop. epil. paralyfi & aliis periculosis capitis affectibus, quia hu-

110 MYSTERIA

mores insigniter discutit & astenuat.
In apoplexiâ præsertim apprimè confert; siue intrinsecus assumatur, siue membrum affectum foueat. Ditiores addant aliquid ex solutione perlarum, tinctura corallorum, quinta essentia auri & similibus.

Aqua Imperialis Monspelien- *sium.*

℞. Cinamomi
Caryophyllorum
Nucis mosch.
Cyperi, an. $\mathfrak{z}$ ij.
Rorismarini
Hyssopi
Majorana
Lavendula
Melissa
Ros. rub.
Fol. lauri

Cort. arantiorum, an. M. ij.

Conquassentur omnia & infundantur diebus quinque cum aq. ros.

MEDICA. III

℥ ij. Vini albi opt. ℥ vj. Destillentur omnia in alembico vitreo lento igni.

Contra EPILEPSIAM.

Proprietate conferunt: Cranium, ossa & sanguis ex homine. Ex animalibus: Hirundines, picæ, ungula alcis & asini, fel canis, cor lupi, cerebrum leporis & coagulum, &c. Ex vegetabilibus: Pæoniæ radix & semen, betonica, flores lilij conuallij, tiliæ, anthos, &c. Item succus rutæ, & suc. herbæ paralytis: viscus quercinus &c. Ex mineralibus, Corall. rub. Smaragdus, &c.

Remedium opt. & facile.

℥. Cranij humani puluerisati q.v. pone in fimo equino cum vitro ad putrescendum per 15. aut 20. dies, postea destilla per retortam aut per descensum, & f. oleum, propinandum singulis vicibus ad 3 j. vel 3 j ℥.

A L I V D.

℥. Cranij humani
Picarum

MIRACULA

Hirundinum, an. ʒ ij.

Castorei

Coaguli leporis

Sem. pæoniæ

Palmæ Christi

Spec. diambre an. ʒ j.

Ol. Cinamomi gutt. ij.

Macis ʒ iiij.

Carni ʒ vj.

F. pulu. vel pilulæ cum melle scil-
litico, & vtatur patiens; cui statim
superbibat aquæ picarum iuuenum
ʒ j.

Aliud.

Ad Epilep. Mixture Terentij.

℞. Diacori ʒ iiij.

Spec. diamoschi

Xilaloës, an. ʒ ʒ.

Cubebarum ʒ vij.

Granorum pæoniæ.

Visci querni.

Cranij humani preparati

Stercor. pavon. an. ʒ ʒ.

Cons. bry. lossæ. ʒ i ʒ.

F. Mixture.

Electuarium

Electuarium eiusdem mira-
bile.

℞. Stachad.

Seseli

Pyrethri

Sem. aquilegiæ. an. ʒ ii ʒ.

Sem. pæoniæ mund. ʒ iiij.

Visci querni

Agarici electi, an. ʒ ʒ.

Carui

Assæ fœtidæ

Aristol. rot.

Liquirit.

Carpobalsami an. ʒ iiij, Mel. q. s.

f. Electuarium.

Pulvis Bartholini Antepilepticus
nobilissimus & certissi-
mus.

℞. Carnij humani nunquam humati,
& combusti : ossium humanorum combusto-
rum, an. ʒ ʒ.

Pulu. ossium lacertarum magnarum & viridium 3 ij.

Visci quercini

Paonia maris rad. & sem. de cort. Lunâ decrescente collect. an. 3 j.

Antimonij preparati

Vngula alcis.

Asini, an. 3 lb.

Sacchari albiß. 3 iiij.

Puluerisanda pulueriscentur subtiliss. & f. puluis.

Dos. 3 j. cum aquâ destillatâ ex (. (. recenti quod primò nascitur, & mista cum aq. fl. tiliæ & lilij conuallij dupla quantitate. Qui volet bibat cum aqua hirundinum vel picarum.

Ad delirantes & amentes.

Ad omnem mentis alienationem commendatur puluis testudinis combustæ.

Phreniticis succus consolidæ cum melle mistus & naribus infusus prodest.

MEDICA.

115

Melancholicis puluis fumarie sa-
pius exhibeatur, & liberantur. Item
Aqua & conserua Elenij.

Essentia chelidonij minoris in me-
lancholia hypochondriaca mirè con-
fert.

In melancholia hypochondriaca Zwingeri.

℞. quinq. rad. aperitiu. an. ʒ ss.

Bugloss.

Card. benedict. an. p. j.

Absinthij parum

Sem. fœniculi ʒ j.

Caribami ʒ ss.

Fol. senæ ʒ ii ss.

Agarici

Tartari alb. an. ʒ ss.

Zingiberis

Cinamomi, an. ʒ j.

Parentur omnia pro vino. Inde su-
mantur quotidie 3. cyathi manè per
tres hebdomadas, vsque ad ægri lan-
guorem.

K. ij.

*Digestium excellent. in melanch. hypoch.
& tartaro Mesenterij.*

*℞. Salis tartari crystallini ℥ j.
Ol. Virioli vel acidi Sulph. ꝯ 20.*

Misce in iure prunorum, vel alio iusculo, per biduum reiteretur vel tri-
dum; postea purgetur cum apoze-
mate ex cholagogis & phlegmagogis
cum suis correctoriis & carminatiuis.

Ad memoriam.

Cinnamomum quouis modo sum-
ptum iuuat. Item Zingiber, radix py-
rethri, thus, Semen pæoniæ, Melissa,
cubebæ, acorus conditus, &c.

*Aqua præstantiss. ad robvandam memo-
riam, dicta Donum Gratia.*

*℞. Aq. betonica;
Buglossæ
Fl. tilia, an. ℔ j.*

CHYMICA.

17

Aq. ardens opt. it B.

Anthos.

Ros. rub.

Maïorana

Fl. bugloss. an. M j.

Spec. Confect. alkermes ʒ ij.

Infunde flores aliquantum contusos in aquis prædictis eo tempore quo colliguntur, insolentur per mensem, post destillentur per B. M. Sume omni mane cochlear j. eademque vngenucham, tempora, &c.

*Pulvis Trihemij ad corroborandam
Memoriam.*

℥. Calam. arom.

Gentiane

Cymini

Sileris montani

Anisi

Carni

Amas

Sem. Petrosel.

MYSTERIA

*Spica nard. ind. an. ʒ.ß.**Corall. rub.**Margaritarum non perforatarum, an. ʒ v.**Zingiberis albi,**Chamapityos**Fol. senna Alexand.**Tartari calcinati, an. ʒ v.**Macis.**Cubeborum**Garyophyll. an. ʒ vij.*

Redigantur lege artis in puluerem.
 Dosis ʒ j. Stomachum confortat, cerebrum purgat, oculos & visum serenat, memoriam acuit; humores malos, & superfluos in toto corpore consumit, lenit & aperit constrictionem in pectore, nauseam pellit, nimiam pinguedinem prohibet, ab epilepsiâ & apoplexiâ præseruat, materiam calculi dissoluit, chiragram, podagram, & sciaticam prohibet.

AD SOPOROSOS

affectus.

MEDICA.

119

Prodest litus ex oleo de Castoreo,
cum succo rutæ, fœniculi.

Item.

℞. Succi apij

Aceti fortis q. s.

Et cum pulvere castorei f. Empla-
strum, & capiti abrafo superpone.

AD SOMNUM conciliandum.

Fiat Linimentum ex Ol. viol. cro-
co oriental. & pauca cera.

Medulla ceruina temporibus inun-
cta valet.

Pulvis nucis Indicæ intro sumptus
prodest.

℞. Sem. papau. albi

Melonis decrustati, an. ʒ B.

Sem. lactucæ ʒ j.

Tere omnia cum aqua Endiuicæ, f.
potus addito saccharo.

Bibe inde vesperi & dormies benè.

Contra PARALYSIN.

Oilum ex fl. rorismarini, valet;

Ol. ex sanguine iuuenis rubicundi
cum aq. rorisinarini.

Oleum ceræ, &c.

Electuarium.

℞. Flor. lauend. sicc. ℥j,
Spicæ ℥ss.

Incidentur & contendantur omnia cum Sacchar. ℥ss. in aq. s. dissol. cinamom. 3vj. Carioph. 3iij. Macis 3ii ss.

Contra Spasmodum.

Os alæ phasiani gestatum in manu partis affectæ.

Vngantur partes oleo ex pyrethro chymicè extracto.

Oleum molitium Saxonie in Spasmo.

℞. Stelliones num. v. Adhuc viui infundantur in Ol. Chamemill. ℥viij. Et ubi interierint, bulliant in eodem

dem donec carnes liquefiant. Mox fiat excretio. Deinde anserem pinguem imple thure, ladano, myrrha, croco, olibano. Deinde pone eum in veru; inter assandum, collige pinguedinem, & misce cum oleo superscripto, & inunge partes contractas.

Ad visus imbecillitatem, obscuritatem, & cecitatem.

Profunt, Aquæ Chelidoniæ, rutæ calendulæ, euphrasiæ, fœniculi, &c.

ALIVD.

℞. Sem. fœniculi ℥ i β.
 Sileris montani ℥ β.
 Euphrasia ℥ β.
 Chamædrys ℥ j.
 Rad. Chelidoniæ ℥ β.
 Sem. Anisi
     Apij
     Petroselini, an. ℥ i β.
 Pulegij
 Hyssopi

MYSTERIA

*Fl. borraginis**Gran. iuniperi**Saxifrag. an. ℥ i ℔.*

Puluerisata omnia excipiātur melle despumato. Utatur manè & sero hoc remedio. Cæcus quidam nouem annorum curatus fuit.

Aliud.

Ad conseruationem visus diutiss,
oculosque ab omnibus maculis purgans.

*℥. Vini albi maturi & optimi ℔ xij**Panis recentis diligenter loti ℔ iv.**Chelidonia, feniculi, bulbi squilla,**an. ℥ iiij.**Caryophyllata ℥ ℔.*

Misce in bociam cum capitello, destilla in B. maris, & extrahe ℔ v. aquæ, quam reserua seorsim in potu sumptum singulis diebus manè per mensē.

Aliud.

℞. Succij apij, fœniculi, verbenæ,
 chamædryos, pimpinellæ, garyo-
 phyll. saluiæ, rutæ, centinodiæ, mor-
 fus gallinæ, an. ʒ j. piperis crassius-
 culè triti, nucis mosch. ligni aloës,
 an. ʒ iij. Omnia macerentur in vrina
 pueri incorrupti, & in bona quantita-
 te vini Maluatici. Bulliant breuì tem-
 pore; tunc exprime & cola. Reserua
 vase vitreo benè obturato. Horâ som-
 ni singulæ guttulæ instillentur.

Ad oculorum inflammatio-
 nem, dolorem, epiphoram,
 &c. Mixtura sæpiùs pro-
 bata Bartholini.

℞. Aq. Rosarum

Euphrasiæ

Verbenæ, an. ʒ ʒ. Tatix præpa-
 rata ʒ j.

Marris perlarum subtilissimè
 pulueris. ʒ ij.

L. ij

Misce. & vsus tempore præcipuè
 misceantur probè: instillando parum.
 in oculum: nec non petias ex mixturâ
 istâ madentes extrinsecus applicâdo.

Aliud.

Ad ardorem & dolorem oculi.

℞. Butyri rec. nouies in aq. ros. loti ʒ ʒ.
 Turcia preparat. ʒ j.
 Camphora ʒ ʒ.

Misc. & reserua in vitreo vase, &
 parum oculo indatur.

Ad suffusionem.

℞. Marchasit. argent. q. s. extingue
 pluries in oleo benedicto. Destilla.
 De destillato pone in oculum.

Ad oculi fistulam.

℞. Sulphuris vini

Aceti fortissimi

Aluminis

Salis, an. ʒ j.

Rad. lapat. acut. recent. ʒ ℥ f.

Vnguent.

**Ad phlyctænas , pustulas , &
maculas oculorum.**

Fel anserinum, gallinarum, & piscium, an. part. æq. Vitro inde. Adde mellis modic. f. Linimentum , quo oculi inungantur.

In obstructione Nervi optici.

Phu verum coque in vino. Bibat de eo tribus aut quatuor mensibus. Magma verò oculis imponatur tepidū.

Ad rubedinem oculorū Remed. opt.

*Clarissimi Doct. Rinery Medici
olim Regis Galliarum.*

℞. Vitriol. albi puriss. ʒ j. dissolve in aq. pluviæ ʒ x. filtra ali-

L iij

quoties per chartam. f. Collyrium.
Hoc sapè est vsus Riuerius. Adde fa-
lis communis ʒ j.

AD SVRDITATEM

& tinnitum.

Valent; succus raphani, pinguedo
anguillæ, Balsamum Indum, axungia
talpæ, &c.

Succus expressus à capâ imbuta
aquâ ardenti & sub cineribus cocta
commendatur.

Vel sic :

Impleantur capæ pinguedine an-
guillæ. Coquantur sub cineribus. Ex-
pressus succus auribus instilletur.

Ol. pro surditate D. Huldæri Monspel.

℥. Capam magnam rubram in
medio cauatam. Cuius cauitatem
reple oleo rutæ, addendo pulu. cy-
peri, baccarum lauri, anisi, cumini,
an. ʒ j. Castorei puluer. ʒ β. Bulliant
omnia super prunas ardentes, postea

exprimantur, seruentur in phialâ; de qua stillentur aliquot guttæ in aures mane & vesperi, claudendo cottone moschato.

*AD HÆMORRHAGIAM
NARIVM & aliarum partium.*

Sanguinem sistunt Fabaria puluerisata. Coriandrum siccatum.

Aliud.

Lepus in Martio captus, exsic. & pulu. Puluis autem in nasum vel vulnus immittatur.

Aliud.

℞. Pulu. cort. granatorum
Vitrioli Rom.

Aluminis, ana Misc.

Sistit sanguinem in naribus & toto corpore.

Aliud.

Stercus suillum recens cum aceto misceatur, & sacculo imponatur; obfaciat patiens.

L iij.

PRO CATARRHO.

Fumus succini albi vel linteï puri incensi, item chartæ vel sulphuris accensi, præsentaneum destillationis est remedium. Suffragigia item ex siccantibus, vt thure, mastiche, &c.

Syrupus ad sistendum Catarrhum certiss.

℞. Syrup. de papav.

Diamororis, an. ʒ ij.

Aq. ros. ʒ j.

Vini granatorum ʒ β.

Misc. f. gargarisma.

In catarrho suffocatio exhibetur cui præsens remedium Aqua scabiosa.

Aliud.

Maiorana bulliat in vino albo; & fumus per tritorium recipiatur in nasum. fundit catarrhum.

Ad raucedinem valent saccharum candum, glycyrrhiza, tussilago, radix helenij, anisum, &c.

Inprimis nihil præstantius quàm.
Syrupus de Eryfimo Lobelij, qui vi-
deatur in ipsius Herbario.

Ad vocem recuperandam.

Brassicæ succus cum modico salis.
epotus, vel ori infantis instillatus, vo-
cem interceptam in infantibus libe-
rat.

Aliud.

℞. Diaridis, Diapenidion. an. ʒ i β.
passularum, liquiritiæ, succi eius, hyss-
sopi, sem. lini pulu. an ʒ β. syrupi iu-
uib. q. s. f. Elect. de quo sume in mo-
dum castaneæ, paulatim deglutiendo.

Ad dentium dolorem.

Sub aurem admoneantur vesicatoria.
Pinguedinem ranarum immitte den-
ti.

Aut parum theriacæ cum opio.

Peucedanum dentibus impositū per-
foratis, dolorem protinus soluit.

Aqua vitæ ad dolorem dentium.

℞. Philonij Rom.
 Cort. rad. papau.
 Rad. pyrethri
 Fol. nicotiana Indica,
 Piperis longi,
 Sem. hyoscyami. an. ʒ iij.
 Opij thebaici. ʒ ss.

Omnia macerentur spatio 24. hor.
 in tbi ss. sp. Vini, deinde per B. de-
 stilla, & aq. teneatur in ore.

*Ad dealbandos & firmandos
 dentes.*

℞. Salis vsti,
 Virri Veneti, an. ʒ j.
 Cyperi assi
 Canna combustæ, an. ʒ ss.
 Cornu Cerni vsti ʒ ij.
 Corall. albi ʒ ss. f. puluis.
 Deinde ablue dentes aceto.

*Aliud.**Quod Turqueti esse dicitur.**℞. Marmoris præparati**Crystalli**Lapidis pumicis, an. 3 j.**Tariari vin.**Ossis sepie**Alum. an. ʒ ij.**Corall. rub. & alb. an. 3 ss.*

M. & adde Cinamomi, caryoph.
an. ʒ ss. f. pulvis; vel cum melle &
vino f. opiata, valde liquida. Mel erit
crudum, non despumatum.

Ad casum Vvula.

Ouum recens assatum, per me-
dium scindatur, vnaque medietas ca-
lida imponatur vertici vel suturæ co-
ronali.

*Aliud.**℞. Carabæ albiss. 3 j.*

Redigatur in puluerem crassiuscu-
lum, & per infundibulum fumus ore
recipiatur, mane, meridie & vesperi.

Præterea R. fermenti veteris ʒj.
asperfo carabæ albæ puluere linteolo
inducatur, verticique ad latitudinem
manus dimidiæ imponatur, bis in die
iteretur.

AD SCROPHULAS.

℞. Cæpas num. iij. decoque sub prunis.
Viell. ou. n. iij.
Axungia porci vel butyri q. s. In-
corpora f. Empl.

Aliud.

℞. Mures paruos sine pilis n. 4. vel 5.
Lacertas magnas vel paruas toridem.

Ponatur in ol. com. ita vt coope-
riantur in vase vitreo ad solem fortis
caloris, & quanto magis steterit eò
melius; & cum opus est, madefiant
petiæ cum dicto oleo, & superpo-
nantur.

Scrophulæ cū aliis remediis nolunt
cedere, confugiendum ad *Cauperia*
parentialia: Eligatur autem tale, quod

citò & absque dolore insigni agit,
quale est illud *Bartholini*.

℞. Tart. albi vsti (Vveidaschen)
part. j.

Cinerum ex caulium truncis & tu-
moribus roboris, an. partes ij.

In f. q. Lixiviij saponis Belgici seu
nigri, quod primò fit, dissolue; & fiat
Lapis f. a. Qui volet, potest addere
circa finem decoctionis, opij parum,
vel Auripigmenti parum, vel vtrum-
que. Aut qui vult vt citiùs & fortiùs
vrat, sed maiori cum dolore, potest
addere calcis viuæ plus vel minus.

AD ANGINAM.

Caput viperæ exsiccatum & collo
appensum commendatur pro amu-
leto.

Item : Emplastrum de nido hiru-
dinis.

Item : Rasura dentis apri 3 j. cum

134 MYSTERIA

ol. amygd. dulc. & saccharo in hoc affectu.

Aliud.

℞. Aq. Semperuiui.

Prunellæ, an. ℥ j.

Salis Ammoniaci ʒ j. Misc. f.

Gargarisma.

Pulvis.

℞. Noctuum vnam. Cum pennis comburatur, & f. pulvis, cuius postea modicum in guttur immittatur. Aperit & rumpit apostema mirabiliter.

Emplastrum.

℞. Succu bryoniæ, mellis, an. ʒ iiij. Farinæ sem. lini, fænugræci, frumenti, an. ʒ β. butyri recentis ʒ ij. croci ʒ β. f. Emplast. & pone calidum circa collum.

In Dyspnæa & Asthmate.

Profunt admodum Millepedes, flores Sulph. item quæ fiunt ex radice Aaronis, helenij, & similibus.

Elect. opr.

℞. Conferu. fl. hyssopi, veron.
an. ʒ j. Betonic. rad. pimpinel. Enu-
læ conditæ, an. ʒ β. Agarici tenuiss.
pulueris, ʒ j. Millepedum, fl. Sulph.
an. ʒ ij. Extr. cal. aromat. ʒ j. tinctur.
Croci ʒ β. ol. angel. gut. v. Cum sy-
rup. de pulmonaria & melle squillit.
an. q. s. f. Electuar.

Aqua.

℞. Herb. pulmonariæ, card. be-
ned. hyssopi, piperit. calaminthæ, sca-
biosæ, capill. vener. Marrubij, Tussi-
laginis, an. M. j. polyp. quercini ʒ vi.
Aristol. rot. ʒ j. Ireos, sem. vrtic.
Rom. an. ʒ vj. rad. fœniculi, petrose-
lini, an. ʒ ij. lilij conuallij ʒ iij. Enu-
læ campanæ ʒ viij. Sem. sinapis, na-
sturtij, an. ʒ vj. Costi ʒ v. spicæ ʒ x.
Bacc. lauri ʒ iv. nigellæ ʒ vj. Incid.
gros. Infunde in vini albi. mensuris
vi. & macerentur diebus 6. Deinde
destilla.

Ad Pleuritidem.

Carduus benedict. & Mariæ pro;

dest. Item maxilla lucij, dens, apri,
virga cerni, & similia. Extractum
Cardui benedicti, optimum est in hoc
affectu.

Aliud.

℞. Illam aquam, quæ effluit ex ore
equarum, quando ex puro & gelido
fonte aquantur. Illam mucosam ef-
fluentem aquam propina patienti.

Aliud.

℞. Nucis myristica
Flor. bisimalna
Visci querni, an. ʒ ss.
Flor. Sulph.
Boracis
Nitri
Ossis genitalis ceti dentati
Dentis apri, an. ʒ ij.
F. pulu. subtil.

Post expectorationem materia
applicetur Unguentum,

Cam-

℞. Cumini ℥ j. Conunde grosso modo.
 Unguenti dialibea ℥ ij.
 Butyri veteris & ranci di ℥ iij.

Coquantur simul aliquot ebullitionibus, & ex colatura f. Unguentum, quod applicetur loco dolenti cum folio brassicæ calidè.

Pro Hæmoptoicis & Phthisicis.

Proprietate conferunt Scabiosa & Veronica. Si ex eorum succis fyrupi fiant, extracta item. Pulmo vulpis confert. Vinum rorismarini: Medulla crurum vituli, &c.

*Ad sputum sanguinis cum
 tussi.*

Syrupus myrtinus, cum syrupo portulacæ, multum præstat.

Looch Varandæi ad Hæmoptoicos.

MYSTERIA

R. Boli armeni,
 Terra sigillata
 Coralli viriusque, an. ʒ ʒ.
 Sacchar. ros. ʒ ʒ.

Cum albumine oui simul agita. f.
 Looch, quo vtatur cum colchleari fre-
 quenter.

*Ad phthisin, sequens magno successu
 exhibitum fuit Neapoli.*

℞. Pulpa caponis
 Pinearum, an. lb ʒ.
 Plantaginis lb j.
 Consolida maioris
 Hyperici
 Salvia,
 Dictamni Cretici albi
 Betonica
 Violarum, an. ʒ iv.
 Cinamomi ʒ i ʒ.
 Lactis caprini q. s.
 F. infusio per biduum. Deinde
 destilletur.

Aliud.

Ad Phthisin.

℞. Alkekengi, calendulæ, buglos-
fæ, blit. an. M. j. Bulliant in brodio
carnium bonâ ebullitione; & detur
brodium ad bibendum post cœnam,
quando itur dormitum.

AD EMPYEM.

Pulv. sem. vrticæ ad ʒ j. cum
syrupo violaceo lambat & paulatim
deglutiat.

Aliud.

℞. Rad. graminis ʒ iiij.

Acetos. M. ij.

Card. bened.

Scabiosæ

Herb. capill. vener. an. M. j.

Passul. mundat. ʒ j.

Liquiritiæ ʒ ʒ.

Anisi ʒ j.

Ficuum, num. iiij.

4. sem. frig. mai. an. ʒ ij.

Flor. cord.

Hyperici, an. M. ʒ.

M ij

F. decoctio in aq. borraginis q.s. ad lb j.

Cui infunde

Fermenti panis cibarij ℥ iiij.

Coaguli ℥ i ss.

Syr. ex succo vel infus. papan.

℥ vj.

Pro quinque vicibus vel 6. Discutit, abstergit, per vrinas & sudores expellit, defluxiones cohibet, febresque sistit.

Ad affectiones CORDIS, Syncopen, Cardiacam, &c.

In palpatione Cordis. Galanga è plantaginis succo bibatur. Melissa tam intus, quam extra admota commendatur. Ex cerasis acidis destilletur aqua in B. M. Misce cum succo recenti ceraforum acidorum opt. Conserua florum aquileiæ, quantitate castaneæ sumpta. Aristol. contritæ 3 j. pulv. Aqua pentaphylli

MEDICA.

141

destillata tribus diebus. Ab infantibus $\mathfrak{z}$ β . ad $\mathfrak{z}$ ij. ieiun. bib.

Aliud.

$\mathfrak{L}$. Nuces auellanas seu Italicas cum corticibus, cum paucio fermento tegantur. Combure in puluerem in fornace figulorum. Dosis in pueris $\mathfrak{z}$ j. ad $\mathfrak{z}$ ij. In adultis drag. i. in brodio cicerum.

Aliud.

Nobiliss. omnium in Italia ab amico quodam mihi communicatum, pro tremore Cordis.

$\mathfrak{L}$. Cons. rad. buglos. cort. citri, an. $\mathfrak{z}$ β .
 Cons. ros. & anthes, an. $\mathfrak{z}$ vj.
 Myrob. conditorum num. ij.
 Cornu Cervi & rasura eboris,
 Tinctura corallorum
 Lactis Margaritarum. an. $\mathfrak{z}$ i β .
 Cō cum sp. Sulph. resolui $\mathfrak{z}$ i.
 Ambra flaua exaltata
 Ambra grisea, an. $\mathfrak{z}$ i

E42 MYSTERIA

Cum s. q. syrupi gran. chermes f.
 opiata cum sp. Vitriol. dulc. Vtere
 pro potu cum decocto rad. ononidis
 & aqua mannæ Calabrinæ ℥ ij.

Confectio Alkermes dulcis Herculis Sa-
xonia, pro palpitatione cordis
& aliis eius affectibus à
caussa calida.

℥. Granorum Kermes ℥ iij. Bul-
 liant in aq. viol. ros. nenupharis,
 an. ℥ iv. usquequo aquæ purpureum
 trahant colorem. Factâ colatura &
 expressione; ℥. folliculorum seri-
 ci incisorum, extractis bombycibus,
 ℥ iv. Bulliant in prædicto decocto,
 usque dum purpur. trahant colorem.
 Deinde siccentur in umbrâ, mox
 iterum, secundo aut tertio bulliant
 in eodem decocto. Iterum in um-
 brâ siccati infundantur per horas
 24. in succi pomorum dulcium &
 rosarum, an. lb i ss. Deinde post
 infusionem bulliant in eodem deco-

cto, vsquequo decoctum purpureura accipiat colorem à serico. F. expressio. Colaturæ adde sacchari fini lb i ss. Bulliant simul ad crassitiem mellis. Deinde sublato decocto ab igne, dissolue in eo adhuc calente ambre griseæ opt. incisæ ʒ ss. & post dissolutionem iterum ponatur ad ignem & addatur hi pulueres, santalorum rubrorum, citrinorum, flauorum, nenupharis, violarum, ros. margar. præp. rasuræ eboris, ossis de C. C. fragment. hyacinthi, smaragdi, sapphiri præp. coral. rub. anzi. sem. oxalidis ʒ ij. muschi opt. ʒ j. M. f. conserua.

Confectio Alkermes amara eiusdem, pro palpit. & alijs cordis affect. à causa frig.

Differt à priori speciebus tātūm & quantitate muschi. Nam loco specierum frigidarum ponuntur hæ. R. Cinnamon. garyoph. nuc. mosch. zinzib. zedoar. galangæ, Cardamomi, spic.

styrac. calam. croci, xylaloës, an. 3 j.
 acymi garyophyllati 3 iij. musci 3 j.
 Misc. f. Conserua. Dosis vtriusque à
 ʒ j. ad 3 j. Datur horis 2. aut 3. ante
 cibum.

*Aqua Cordialis eiusdem, in febris
 malignis.*

℞. Succorum borraginis, buglossæ,
 melissæ, bistortæ, tormentillæ, verbe-
 nacæ, oxylapathi, acetosæ, rutæ ca-
 prariæ, myrrhidis, cyani mai. & min.
 rosar. calendulæ, limonum, citri, an.
 ʒ 6. pimpinellæ, saxifr. pentaphylli,
 an. ʒ iij. Aceti vini albi lb j. Sem.
 portulacæ, fl. nymphææ, ana 3 ij. sem.
 citri ʒ β. terræ Lemniæ, Silesiacæ, Sa-
 miæ, an. ʒ i β. trium santalorum 5 vj.
 margar. præp. cum acido citri 3 iij.
 Infundantur species in succos, & sem-
 per maceratio f. per tres dies loco te-
 pido. Destilla alembico vitreo. De-
 stillatus liquor conseruetur in vase
 vitreo. Dosis ab ʒ β. ad ʒ iij. duabus
 aut vnâ horis ante cibi sumptionem.

Præservatiuum in Peste.

℞. Fol. rutæ ʒ ʒ. Ficum ʒ ij. Bacc.
iuniperi ʒ i ʒ. Nucum mai. ʒ j. Acet.
vini ʒ ii ʒ. Mis. in modum elect. su-
mat ieiunus iturus in aërem quanti-
tate castanæ.

Aliud.

℞. Arsenici crystallini ʒ j. Carioph.
ʒ j. croci ʒ ʒ. Sem. pæoniæ, Zedoar.
ʒ i ʒ. Zingib. ʒ ij. baccarum lauri ʒ iij.
mastiches ʒ iv. myrrhæ ʒ iv. nucis
mosch. ʒ j. sem. rutæ ʒ j. Moschi ʒ ij.
F. grossus puluis, interpastatus pro
regione cordis.

*Electuarium prophylacticum in
peste, Bartholini.*

℞. Rad. Imperatoria

Angelica

Granorum iuniperi, an. ʒ ij.

Sem. card. benedicti

Acetosa, an. ʒ i ʒ.

Boli præparati cū succo citri ʒ ʒ.

Rasura C. C.

Diamarg. frig. an. 3 j.

Theriaca vet. opt.

Mithridatij, an. 3 j.

Cū Syrupo de acetositate citri f. Electuariū.

**Puluis contra Pestem præ-
seruatiuus.**

℞. Rad. tormentillæ

Diptamni albi recent.

Boli Armeni

Margarit.

Sandalorum rub.

C. C. vñi

Aristoloch. rotunda, an. 3 j.

Campboræ 3 ℥.

Sacchari albiss. 3 ij.

*F. puluis subtilis, de quo sumatur
3 j. pro vice, cum 3 j. theriacæ, aut
aq. acetosæ 3 iv. Misc. & da ieiuno 2.
horis ante cibum.*

Elect. Cordiale roborans

Cor & vires.

℞. Sacchari ros. viol. borrag. bu-

gloſ. an. ʒß. terræ ſigillat. boli Armeni, an. ʒß. gemmar. elect. de gemmis, an. ʒß. ſpec. triaſandal. ʒij. fol. auri num. vj. Syr. de acetof. citri q. ſ. F. Electuar.

Hæc quæ hætenus à nobis dicta ſunt, contra peſtem & venena profunt, vti & Theriaca & Mithridatium, quæ tot ingredientibus à veteribus donata ſunt. Quod ſi vnum aut alterum ſumerent, effectus non minùs quàm ante ſequeretur; imò feliciùs. Ita videmus ſucceſſum meliorem contra venena ex ſimplici præparatione ſerpentium & viperarum, quam vel ex Theriaca, vel Antidoto magna Matthioli, quam centum ſexaginta plus minus ingrediuntur ſpecies. Mirum eſt, viros doctos non conſiderare, confuſionem magnam fieri ex tot ſpecierum commixtione & bellicoſam perturbationem. Miſcent omnia, quæ legerunt audiueruntque contra peſtem valere vel cor confortare; licet ali-

qua frigida sint, aliqua calida; humida alia, alia sicca; contra propriorum præceptorum tenorem, uti in Antidoto magna Matthioli videre licet, ubi ferè cælum terræ miscetur. Talis quoque compositio instar Theriacæ habetur Neapoli, instar magni secreti, & magnis sumptibus ibi dispensatur. Ultra centum & sexaginta ingredientia habet, magna confusione congesta. Sed hic Italorum mos est, uti & aliorum Humoristarum in Germania receptas scribere plurium specierum. Quas quidem non damno, cum intra mediocritatis terminos se continent; verum cum ad tam magnum accedunt numerum, quis non meritò rideat? Hæc pauca interfari hoc loco libuit. Nunc quia contra pestilentem febrem remedia dedimus, aliàs etiam abigere ut doceamus brevissimè pro more nostro, consequens est.

Ad febres omnes in genere.

℞. Aquæ fontanæ ℥ i. mellis

cochl. j. In cantharo pone ad cumulum formicarum, vsque ad superficiem canthari. Aperiatur & intrabunt formicæ inhærentes melli in magna quantitate. Deinde concludatur cantharus; simulque destillentur. De illâ aquâ bib. cochl. medium plus minusue pro viribus patientis: & vomitus prouocabitur; quo multi liberati sunt.

Aliud quod præseruat.

Cum horrorem sentis vel simile quid, vt à febre aliqua metus sit; capias statim. Rad. tormentil. ʒ j. pulueris theriacæ bonæ ʒ j. Aquæ tormentill. ʒ β. Acet. vini ʒ ij. Misc. benè. Bibat vno haustu. Sudet deinde per tres horas. Prob. Valet etiam in peste, sudore Anglico, &c.

Ad Tertianam.

Teratur Apium siluestre. Ligæ
N iij.

tur super puls. manuum, stomacho
ieiuno die accessionis, & ieiunet ad
aliud diem.

Aliud.

℞. Sem. absinthij 3 j. Bibat in aq.
hordei ieiuno ventriculo 3. horis an-
te prandium. Si non procedat, reite-
retur.

Ad Quartanam.

Suspendatur de collo auellana, cui
inclusa aranea magna, & liberabitur.

Aliud.

℞. Rad. acori, acetos. lupul. bor-
rag. scolopend. fol. chamædryos, agri-
mon. absinthij, an. M. i. Marrubij,
Card. bened. Matrisil. an. M. β. Ad-
de vini q. s. & coque ad consumptio-
nem duarum partium. Prob.

Ad Mammillarum affectus.

Ad habendam Lactis abundantiam.

Da herbam fœniculi decoctam vino
vel Lacte, & abundabit Lacte.

Ad abscindendum Lac.

℞. Rutæ siccæ, sem. agni cast. anj
3 ij. Totum puluerisatum cum aqua
cymini bibat.

Ad duritiem mammarum.

Androsæmi folia imponantur.

Aliud.

℞. Sem. lini subtiliter pista in mor-
tario, & trans mitte.

Postea ℞. Lactis caprini q. s. vt f.
debita decoctio in modum emplastri.

*Ad mamillas ulcerosas &
cancrosas ob lactis re-
dundantiam.*

℞. Bufonem crassum occisum quo-
cunque modo, & tali pondere cancos
viuos. Simul pone in olla vitreata &
benè operculatâ, ita vt in medio tan-
tùm foramen exiguum relinquatur.
Vrito super prunas mediocri calore
non intermisso, hocque cinere vtitor.

AD VENTRICULI affectus.

Ventriculo profunt, Absinthium;
Zingiber, Myrobalani; Cinamo-
mum, & infinita alia calida. Item pel-
liculæ ventriculorum gallinæ inter-
na, &c.

Ad corroborandum ventriculum.

℞. Myrobalanorum chebulorum.

Caryoph.

Rhabarb. optimi

Masticis, an. ʒ j.

Vini Maluatici mens. j.

Destilla s. a. in B. M.

*Unguentum ad frig. ventriculum
tardius concoquentem & fla-
tibus multis obnoxium.*

℞. Ol. absinthii

Nardini, an. ʒ ij.

Galangæ

Caryoph.

Mastichis

Cyper, an. ʒ ij.

Cumini

Flor. roris marini, an. 3 j.

Cera q. s. F. Vnguentum.

Confectio ad stomachum calidum & debilem.

℞. Sandalorum omnium

Spodij

Ros.

Corall. rub. an. 3 ℞.

Margar. & gemm. an. 3 ij.

Cort. citri cond. 3 ij.

Pulu. pellicul. vent. gallin. 3 iiij.

Cinamomi 3 ℞.

Sacchar. q. s.

F. Elect. cum aq. ros. Dos. 3 iiij. vel iv.

Ad nauseam pregnantium tollendam.

℞. Aq. Cinamomi 3 iiij. ol. vitriol. bene præp. gr. iv. Syr. de Mentha 3 j. ol. Cinamomi gutt. ij. M. detur.

Confortans & præservans nauigantes, & alios à nausea & vomitu.

Ita præscripsit Penotus.

℞. Salis nitri, salis fusi, salis gemmæ, an. $\mathfrak{z}$ j. galangæ, maceris, cubebarum, an. $\mathfrak{d}$ j. f. pulu. Dos. est $\mathfrak{g}$ iv. manè ieiuno stomacho.

Sed verior descriptio est hæc quæ sequitur.

℞. Salis nitri

fusilis, aut eius loco Sulph. opt.
gemma, an. $\mathfrak{z}$ j.

Galangæ.

Masticis,

Cubebarum, an. $\mathfrak{d}$ j.

Misce, f. puluis tenuiss. Dos. $\mathfrak{g}$ iv. Manè sumatur ante cibum cum opt. vino. Nauigans in mari si vsus fuerit, non euomet. Præterea stomachum confortat, digestionem iuuat, & à putredine præseruat.

Aliud.

℞. Vini Maluatici $\mathfrak{z}$ vj. ol. Vitrioli Rom. gut. vj. Dilue benè. Huius capiat singulis diebus mane $\mathfrak{z}$ j. Vomij

MEDICA.

tum sistit, ventriculum confortat, &c.

Ad ciendum vomitum.

Hoc faciunt, succus radicis nostratis Iridis, Elleborus vterque, balanus Myrepfica, sambucus, ebulus, lathyrus, esula, &c.

Aliud.

℞. Calcanthum. Dissolve in aqua; quæ postea euaporanda. - Quod in fundo erit, propinabis ad gr. ij. cum conf. ros.

Aliud.

℞. Salis Vitriol. gr. 7. vel 8. Dissolve in liquore congruo, vino vel iusculo, &c. Propina.

Vnguentum vomitum provocans.

℞. Succu hellebori & esulae, vel pulu. eorum cum felle taurino & albumine oui. Misc. quo vngatur super umbilicum venter; & vomet.

Ad oxyreuma Sodi dictum.

℞. Cretæ albæ, nucis mosch. a. rr.
3. ij. Croci ʒ ss. sacchari q. s. Dissolu-
cum aq. menthæ. f. Rotulæ.

Ad singulum.

Oleum ocymi cum vino sumptum
prodest,

Castoreum cum succo mentæ in potu
tepedo datum, & benè mistum.

Ad obstructions Epatis, & Icterus.

Profunt & deoppilant, Agrimonia
feu Eupatorium, cuscuta, &c. Pro-
funt Limatura chalybis & sæcula ra-
dicis Aaronis; Lupulus, Endivia,
Epatica, &c.

Aliud.

℞. Summit. lupul.

Eupatorii

Endivia

Rosar.

Cuscute

Epatica

MEDICA. 157

Passul. Corinthiac. an. M. j. vel

P. j.

Coque in sero lactis. Epar calidum temperat, purgat sanguinem, obstructions aperit; icterum, hydropem flatuosum, laterum punctiones, renum obstructions, &c. tollit.

In contumaci obstructione, jecoris, lienis aut vesicæ felleæ.

℞. Limaturam chalybis (in diebus canicularibus optimè præparatæ ex aceto acerrimo; in quo sint decoctæ radices altheæ) ℥ j. pulu. anchusæ. C. C. agrimonix, ceterach, fumarix, parietariæ, an. ʒ j. Cinamomi ʒ j. vini ℥ xij. F. infusio & detineatur radiis solaribus 8. dies. Dosis ab ʒ j. ad ℥ β.

AD ICTERVUM.

Peculiariter conducunt Amara; Radix chelidon. minoris, allium, abrotanum; lapis natus in vesica fellea tauri, stercus anserinum, galinaceum, &c.

MYSTERIA

Aliud.

R. Abrotani M. ℞.

Vini ℥ iiij.

Coque ad tertias. Bibat inde 6. dies.

Aliud.

℥. Marrubij ℥ iiij.

Lupul. ℥ i.

Rad. bugloss.

Enula campanæ

Eupatorii, an. ℥ ℞.

Rhabarbari ℥ j.

Ligni aloës ℥ i ℞.

Bulliant omnia in ℥ iiij. vini albi generosi ad consumptionem tertiæ partis. Quod superest, coletur sine expressione. Cuius quolibet mane exhibeantur ℥ iiij. cum ℥ iiij. sac. albi contriti.

AD HYDROPEM.

Profunt peculiariter, Iris, sambucus, ebulus, ruta, endiuia, brassica marina, tartarus, &c. Inprimis commendando extractum ex Iride.

MEDICA.

759

Aliud.

℞. Vincetoxici ℥ j. *aut minus.*

In vino macera per noctem. Coque ad tertias. Manè bibat bonum haustum, & sudet.

Aliud.

℞. Summitatum & flor. pontici absinthij ℥ j. Misce cum saccharo. Dosis ʒ β. ante prandium. Vtere frequenter.

Hydropis perfecta Cura.

℞. Succı recentis rad. iridis & ex cort. viridi med. sambuci, ana cochl. j. Propina in vulgari aqua semper post tres vel quatuor dies. Hoc pellit aluum fortiter. Ad relictos tumores circa genu, pedes, &c. impone folia cardui maioris, id est, bardanæ; extrahet aquam.

Al. Theoph.

℥. Salis absinthij ʒ j. zingiberis parum. Imbibatur cum oleo salis, & f. electuarium, ex quo quotidie dabis gr. 3.

AD LIENOSOS.

Hic profunt : Scolopendrium, culcuta, cynoglossa, tamariscus, asparagus, cappares, filix, splen bouis, &c.

Pilule Rinerij ad hos affectus.

Quercetanus quidem in sua Pharmacopœa pilulas Rinerij videtur describere. Sed vera earum descriptio, quæ hæctenus non est edita, hæc est.

R. Gummi Ammon. bdellij elc &c. an. ʒ j.

Dissoluantur in aceto scillitico, & per pannum rarum traiciantur, & adde masticeis, benjoini, myrrhæ, an. ʒ iij. aloës non lotæ ʒ ʒ. Croci drag. ij ʒ. Salis Absinth. drag. i ʒ. Omnia ex arte præparata incorporantur cum syrupo de absinthio. F. Massa, quæ conseruatur in aluta madefacta oleo anisi & fœniculi. Notandum autem ante harum pilularum usum præcedere debere clysteres & fomentationes supra locum affectum splenis:

splenis : Continuarique etiam post
vsum pilularum, vt hac ratione do-
metur materia. Postea ad confortan-
tia, tum viscerum, tum capitis ve-
niendum, methodo legitimâ proce-
dendo ad sanitatem perfectam.

AD CALCULOSOS.

Infinita sunt quæ vrinam cient, &
calculum expellunt. Nos præcipua
aliqua in medium adferemus.

Corymbi hederæ conquassatæ 3 j.
pond. in vino pot. Officula Mespilo-
rum vel Persicorum contrit. 3 i. pon-
dere in vino albo, cui incocta sit ra-
dix Petroselini, Radix restæ bouis,
faxifragia, parietaria, &c. optima
sunt.

Aliud.

Ol. carab. albæ 3. guttæ in mediocri
haustu vini albi calefacti, optimè
priùs cū oleo commixti, est probatiss.

Aliud.

Mandibula Lucij tusa & in pulue-
rem redacta, si aurei pondere cum

vino sumatur ; in renibus & vesica calculi franguntur.

ALIVD.

Probatiss. Friderici I. Regis Danie.

Tere saltem leporis , pupillas lucij piscis, & oculos cancri. Da cum aceto.

ALIVD.

Ducis Borussiae Alberti.

℞. Ossium dactylorum , ceterach, an. ʒ β. succini albi ʒ β. Misc. Detur cum aqua, aut vino ceraforum.

Præstans & mirabile.

℞. Baccarum iuniperi ʒ β. Iniice in vitrum aquâ ardenti plenum, ita vt baccæ eâ integantur. Vitro benè obturato stent in infusione per quatri-duum, commoto subinde vitro, coletur forti expressione ; cui aliæ baccæ recentes infundantur, & ipsæ quatri-duum macerentur vt supra : hocque

tertiâ vel quartâ vice repetatur. Vinum inde expressum optimum reseruetur. Cuius cochlearia duo albo vino permista tepidè bibantur. Post infusum ex malua & chamomelo pariet, in quo sedeat per horam (caput, facies & nares aquâ ros. irrorentur, ne in syncopen cadat) vel quousque calculus excernatur ; sed cauendum ne mox à cibo sumpto eo vtatur.

Aliud.

Aqua veronicæ quæ prima vice exstillat, iterum facibus superinfundatur, & secunda vice destilletur, vt saporem acquirat lixiuij, cuius fume haustum cum saccharo.

Ad Diabeten.

Valet emplastrum ex milio & a. hordei vmbilico impositum.

Puluis pro mingentibus inuoluntariè.

℞. Stomachorum gallinæ præparatæ
Q. ij.

par. $\mathfrak{z}$ j. cineris erinacei combusti $\mathfrak{z}$ iij. Conterantur omnia. F. pulu. Dos. $\mathfrak{z}$ j. cum vino quando it cubitum.

Ad dolores Colicos & Iliacos.

Ponatur magnes super umbilicum, & statim cessabit dolor. Valent præterea Laudanum aliquod opiatum, oleum ceræ, &c. Extrinsecus fiat inunctio ex oleo Philosophorum vel succini. Item quinta essentia corallorum. Spiritus terebinthinæ, flores δ ij. &c.

Electuar.

$\mathcal{R}$. Theriacæ opt. $\mathfrak{z}$ j. castorei, pip. longi, an. $\mathfrak{z}$ β . opij $\mathfrak{z}$ j. M. acuratiss. & fiat elect.

Ad fluxus ventris.

In diarrhœa & dysenteria. optimum est in die ter, dare ex Cr. Mart. singulis vicibus $\mathfrak{g}$ 10. cum succo prunorum. Aluestrum.

Aliud.

$\mathcal{R}$. Hepar lupi, Mithridat. an. $\mathfrak{z}$ j.

MEDICA: 165

Magist. Corall. boli Armeni, C. C.
vsti, mastichis, an. $\mathfrak{z}$ ss. Aq. tormen-
till. $\mathfrak{z}$ iij. cichorei $\mathfrak{z}$ ij. Miux cido-
niorum $\mathfrak{z}$ j.

Ad Dysenteriam.

$\mathfrak{R}$. Vitell.ouorum coctorum n. 20.
nucis mosch. $\mathfrak{z}$ ij. vini rubri styptici q.
s. Infunde f. a. F. destillatio per B.
Dof. $\mathfrak{z}$ ij.

Ad Lumbricos.

Mercurius & res Mercuriales ho-
stes sunt lumbricorum & corruptio-
num. Valent etiam amara omnia, vt
Absinthium, &c. Item f. emplastrum
ex hiera picra.

Ad vermes puerorum.

$\mathfrak{Z}$. $\mathfrak{z}$. crudi $\mathfrak{z}$ j. Propinetur per se,
vel in aq. portulacæ $\mathfrak{z}$ iv. Fortiter agi-
tetur in phiala vitrea; postea aqua
separetur & propinetur.

Ad Hamorrhoides.

Eorum dolorem sedant; fursures
tritici cum floribus verbasci in sac-
culo cocti & loco dolenti applicati.

Balsamum Sulph. in hæmorrh. cæcis
& dolentibus opt. est.

Aliud.

℞. Pingued. gallinæ ʒ ss.
Pulp. pomi cocti sub cineribus ʒ ij.
Crocī oriental. ʒ ss.
Vnguenti populei ʒ ss.
Vitell. oui. num. j. F. Linimentum.

Ad Hernias.

Iuuant, Pyrola, Perfoliata, Con-
solida, Herniaria, &c. omnia quæ va-
lidè adstringunt, exsiccant & conso-
lidant.

℞. Pyrolæ, Consolidæ Saracenicæ,
an. M. j. Coque in vini boni lb̄ iij. Bib.
ieiuno stomacho, per mensem. Dein-
de R. seui ceruini, resinæ pini, an. ʒ ij.
Ceræ ʒ ss. M. f. emplast. & impone.

Aliud.

℥. Glutinis piscium ʒ iv. In-

eide frustatim, & pone in ꝑ ij. acet. rubei, ol. Masticini ꝑ ij. per diem & noctem. Postea liquefiant ad ignem. Cola. In colatura adde pulu. seq. ꝑ. Thuris, mastiches, boli Armeni, sang. draconis tragacanthi torrefacti, balauſtiorum, farin. fanugraci, an. ꝑ ꝑ. Misc. simul benè, & fac. ceratum in bona forma.

Eiusmodi Cerata & emplastra infinita fieri possunt ex adstringentibus, consolidantibus, &c. Verùm si inueteratus est morbus, frustra tentantur omnia per eiusmodi remedia quæ in superficie hærent. Rarò etiam per potiones vulnerarias. Sed ex fundamento curantur per artem Chirurgicam. Hodie vsus est sectionis apud Chirugos & testis exemptionis, &c. cum summo dolore, hæmorrhagia, læsione generationis, &c. Sed meliùs curarentur per artificium illud Chirurgicum, quod nouit Cl. V. Gasp. Bartholinus, absque sectione, dolore, hæmor-

rhagia : absque exemptione testis vel
læsione vasorum seminalium aut ip-
sius etiam generationis , absque vlla
etiam recidiuâ.

Ad Stranguriam, & Ischuriam.

Baccæ lauri statim iuuant.

Aliud.

℞. Herbarum & summitatum
anethi, an. M. ℥. F. decoctio. Bibat.

Aliud.

Cancer viuus in mortario cum est
tus, affunde vinum. Cola , pro-
pina. Misce potui sem. raphani, apij,
petroselini, & persicor. nucleorum.

Aliud.

℞. Tres nucleos auellanæ mun-
datos & contusos. Bibat cum aqua
pura.

Syrupus ex succo portulacæ &
herba millefolij, statim iuuat.

Ad

Ad mictionem sanguinis, Dænij.

R. Veronica

Salvia minoris

Marrifilu. an. M. ℥.

Gland. 3 j.

Acacia 3 ij.

F. decoctio ad ℔ j. Colaturæ add.
Mellis opt. q. s. pro mediocri dulcore.

Ad ardorem Vrinæ.

Valet portulaca, plantago, lactuca, &c.

℞. Aq. plantag. portulacæ, an. 3
ij. Mucilag. sem. psyllij, tragacanth.
extr. cum aq. nenuph. an. 3 ii ℥. Misc.
F. iniectio.

Ad Gonorrhœam.

℞. Terebinth. in aq. maluarum
ter lotæ 3 ij. Sume in vitello oui vel
aliter.

Aliud.

℞. Menthæ siccæ, sem. lactucæ,
an. 3 ij. agn. casti, rad. diptam. Cre:

P

tici, fol. eiusdem, ireos flor. an. $\mathfrak{z}$ i β .
 Sacchari lb β . Terebinth. $\mathfrak{z}$ iv. vini
 opt. $\mathfrak{z}$ xx. F. destillatio s. a. Utatur $\mathfrak{z}$.
 cochlear. manè ante pastum.

Ad impotentiam & lasam virilitatem.

Valent eruca, satyrion, vrtica, pa-
 stinaca, stinci, &c.

*Iulij Casserij Placemini morsuli pro
 impotentibus.*

$\mathcal{R}$. Sem. Erucae

Vrtica

Anisi,

Feniculi

Pastinac. an. $\mathfrak{z}$ β .

Fav. cicer. alb. $\mathfrak{z}$ β .

Nucum pinearum

Amygd. dulc. an. $\mathfrak{z}$ ij.

Extremit. stinc. $\mathfrak{z}$ j.

Cinamomi

Galangae

Garyophyllorum

Cardamomi

MEDICA.

171

Croci

Piperis, an. $\mathfrak{z}$ ij.

Diasatyriz $\mathfrak{z}$ i $\mathfrak{ss}$.

Moschi

Trochisc. de gallia mosch.

Ambra grisea, an. $\mathfrak{g}$ v.

Sacchari dissoluti in aq. ros. q. s.

Misce, & contusis contund. f. mor-
suli in vino albo odorato, ad $\mathfrak{z}$ j. pro
vna vice sumat.

ALIVD.

Ad prouocandum coitum.

$\mathfrak{z}$. Lactis vaccini nouiter mulsi
pinguis vaccæ ruffæ & iuuenulæ $\mathfrak{lb}$
ij. Tereniabin granosum & album $\mathfrak{lb}$
 $\mathfrak{ss}$. In lacte pone ad ignem. Coque do-
nec ad modum mellis inspissetur, &
de eo semper manè capiat $\mathfrak{z}$ j. vel plus
ieiunus.

Ad Vteri strangulatum.

Daucus mastigatus statim iuuat.

Aliud.

Inunge ventrem oleo succini.

P ij

Aliud.

℞. Cumini $\mathfrak{z}$ i $\mathfrak{ss}$. Sume in aq. melissæ vesperi & manè. Item ol. citri vel limonum in aq. melissæ.

Aliud.

Bulbo allij conciso adde fellis bubuli $\mathfrak{z}$ iv. Calef. in cineribus, & calid. expresso succo, vmbilicus, nares, manuumque arteriæ inungantur.

Aliud.

Capilli patientis suffumigati excitant patientem.

Aliud.

Tali leporini calcinati $\mathfrak{D}$ j. exhibe in aq. pulegij.

Ad Vteri procidentiam.

Profunt & hîc adstringentia omnia, consolidantiaque : vt bolus, terra sigillata, &c.

Emplastrum Saxonia.

℞. Farin. volar. molend. $\mathfrak{z}$ vj.
Fuliginis furni $\mathfrak{z}$ iii.

Amyli, tragacanthi, gummi Arab.
an. $\frac{3}{4}$ lb.

Boli Armeni, terra sigill. sang. drac.
an. $\frac{3}{4}$ ij.

Album. ovorum num. x.

Succ. plantag. polygoni, portulaca,
consol. an. q. s.

Misc. f. emplastrum.

Ad Mensium suppressionem.

Profunt hîc, Sabina, Artemisia, O-
riganum, Pulegium, Marrubium, &c.

Saccharum buglossatum mirè re-
tentos menses aperit.

Aliud.

℞. Succum sabinae $\frac{3}{4}$ ij.

Cinamomi $\frac{3}{4}$ ij.

Croci gr. 4.

Aq. raphani $\frac{3}{4}$ ij.

Misc. De hoc bibat itura cubitum.

Profunt maximè, sal chelidoniæ,
sal foeniculi, & sal valerianæ.

P iij

*Ad menses immodicos & fluxum
album.*

Cinis ranæ magnæ gestatus prohi-
bet fluxum.

Bibat aq. papau. rubri 3 i β. Valet
item succus Tormentillæ, vinum ru-
brum cum mastiche. Tinctura Coral-
lorum.

Aliud.

℞. Turturem impletum mastiche,
furno impone, donec comburatur.
Huius pulueris 3 j. assumat cum aq.
conuenienti.

Aliud.

℞. Mastiches gr. 30. Decoque in
℥ j. aq. Istius decoctionis 3 vj. dentur
singulis diebus in diluculo ad dies 10.
opt. est remedium in humidit. alba.

Item decoctum rorisinar. valet.

Aliud.

Succum millefolij per alembicum
destilla. F. aqua cum syrupo myrtino

vel ros. ꝑ i β. Huius aquæ ꝑ iij. dantur factis purgationibus. Remouet omnem fluxum à matrice, maxime album.

Ad conceptionem.

℞. Seui capræ, piscis bouis agrestis ana. Tere & in lacte recentibulliat, & de eo mulier per septem noctes continuas bibat totum, cessantibus mensstruis. In iis autem noctibus fugiat congressum. Postea verò si coëat, concipiet. Hoc medicamentum mulieres Indicæ probauere multum iuuare ad conceptionem.

Medicina Indica ad gignendos gemellos.

℞. Lactis fœminæ

Asinæ

Camelæ, an. partes æq.

Zingib. triti & cribellati parum.

Hoc ponatur super lacte per diem & noctem. Postea agitetur, quod supernatat, accipiat, & de eo mulier intus & extra vuluam fortiter inūgat.

℞ iij.

in diebus menstruosis, & in horis coitus, & gemellos concipiet.

Ad prohibendum ABORTVM.

Imminentem abortum prohibet
Rad. Eryngii veri, emplastri modo
apposita ventri paulò sub vmbilico.

Aliud.

R. Pelliculas ex ventriculis gallinarum extractas, tritas, aliquot diebus manè floreni vnus pondere cum vino ieiunè sumant. Hoc certissimè abortum prohibet.

Aliud.

R. Conser. rosar. bugloss. borrag. an. ʒ ss. Diamarg. ʒ iv. Margar. ʒ ii. fragment. lap. pretios. ʒ iii. Coral. rub. ʒ ii. F. mixtura.

*Ad partum faciendum, secundinas re-
tentas & fœtum mortuum
reiiciendum.*

Partum faciunt Etites lapis, exu-

uiæ serpentum, Dictamnus albus, Extractum croci, Aqua cinamomi, &c.

R. Pulu. Diptamni albi ʒ i. cum aq. Cinamomi & aq. vitæ, an. ʒ ss. Propinetur parturienti.

R. Boracis officinarum ʒ i. Da cum decocto Matricarię, sabinae aut simili.

Aliud.

R. Cinamomi, croci, boracis ʒ iiii. Detur ex aqua artemisiæ.

Aliud.

Artemisia rubra cocta cum sem. la-
uendulæ in cereuisia expellit fœtum
& secund. Si addatur radix Artemi-
się, adeo efficax fit, vt etiam mortuum
excludat, si non ritè ad exitum dispo-
situs sit.

Aliud.

R. Diptamni albi ʒ i. Croci ʒ ss.
F. puluis. Cum ʒ iiii. calefiat aqua si-
mul cum puluere, & detur.

Aliud.

℞. Maxill. lucij, sacchari, an. $\mathfrak{z}$ j.
lap. specularis, macis, an. $\mathfrak{z}$ ss. sint
trita. Dos. $\mathfrak{z}$ ij.

Aliud.

Testiculi equi frustulatim concisi
in furno siccentur, de polline siccato-
rum ad secundinas retentas in iure
quodam bibunt.

Aliud.

℞. Confectionis Alkermes, pulu.
testicul. equor. an. $\mathfrak{z}$ j. boracis, tro-
chisc. de myrrha, an. $\mathfrak{z}$ ss. castorei
 $\mathfrak{z}$ j. cum aq. artemisizæ f. pilulæ.

Ad podagricos & quouis modo arthriticos.

Profunt Hermodactyli, Iva arthe-
tica, Betonica, &c.

Electuarium arthriticum Turqueti.

℞. Hermodactylorum
Diagridij, an. $\mathfrak{z}$ i ss.
Costi

Cumini

Zingiberis

Caryoph. an. 3 ℥.

F. pulvis, cribretur. Cum triplo mellis
f. Electuarium.

**Aqua Antipodagrica Thomæ
Tantini.**

℞. Cinamomi 3 i ℥.

Nucis mosch. 3 j.

Maceris 3 ij.

Galanga 3 ℥.

Caryoph. cinamomi, an. 3 ℥.

Croci 3 j.

Moschi 3 xv.

Perl. præp.

Corall. præp. an. 3 j.

Olei suc. 3 ij.

Aqua Lauend.

Cinamomi

Olei spica nardi

Iuniperi, an. 3 j.

Aqua ros. 3 ij.

Contundantur contund. in pul-
uerem, coniiciantur in lagen. stan-

neam 4. mens. capacem. Affunde mens. j. S. V. In cinere leni infimul putrescant ad 3. hebdomad. Deinde menstruum coletur per linteolum. At faces specierum ex ollula ad ignem in cineres vrantur, & cinis eidem priori menstruo iniiciatur, & digerantur atque immacerentur. Tandem sine facibus per linteum transmittes, & distillabis in B. M.

*Balsamum mitigans podagram primò
eius successu.*

℥. Mastichis, olibani, myrrhæ, ammon. bdellij, opopon. mumix, an. ʒ ij. tart. ʒ i β. vitriol. lb j. mellis lb ij. Aq. vitæ lb iv. Destilla per alembicum. Cum autem malū ingruit, locus penna aspergatur, & quiescat æger.

Ad Pod. frig. expert.

℥. Catum rubrum & abscinde caput: cum visceribus minutim incisum & lotum: Anserem pinguem

optimè depumatum. Pone frusta catti in ventrem anseris, & in veru ad ignem dum torrentur, excipiat pinguedo tota in vase terreo; quâ vngantur iuncturæ ad ignem leniter.

Ad luem veneream.

Profunt Guaiacum, sassafras, sassa-parilla. Inprimis & ante omnia Mercurius & quæ ex eo fiunt, vt Aquila alba, Mercurius vitæ, &c. nec tantum ad hunc morbum, sed etiam ad Leporam, podagram, &c.

In lue venerea vsitata est decoctio Guajaci aliquot septimanis bibita. Item inunctio Mercurialis.

Pulvis præbatiss.

℞. Salsæ parillæ ʒ xj.

Senæ orient. ʒ iiij.

Rhabarb. elect. ʒ iiij.

Zingib. ʒ j.

Omnia puluerisentur subtiliter, & per setaceum traiciantur. Dos. ʒ ss. cum vino vel iure. Pro præseruatione

vsurpari potest bis in hebdomada,
temporibus congruis, & factis purga-
tionibus vniuersalibus.

*Vinum sanctum ad omnes morbos frigidos,
paralyticos, cacochymicos, & maximè
ad Luem & inueteratam.*

℞. Vini albi opt. ℥ xv.

Ligni Guajaci recentis,

Salsaparilla, an. ʒ ii ℥.

Folia senæ mundatæ ʒ iiij.

Polypodij quercini ʒ ij.

Omnia conquassata simul iafun-
dantur in matratio vitreo. Digeran-
tur in fimo 24. horas. Ex hoc singulis
diebus manè ʒ viij. & sero ante in-
gressum lecti tantundem capiat. Exer-
ceatur validè. Nec est opus, vt semper
domi in claustro hæreat.

AD VLCERA.

Aqua vitæ in omnibus vlceribus de-
tergendis & glutinandis mirabili ex-
perimento valet.

Aqua sanans radicitus.

℞. Aq. ros. ℥ i ss. ☿ = ti quanti-
tate pisi. F. lotio. Postea cum empla-
stro deminio curetur.

Ad vlcera crurum.

℞. Lixiuij antiqui q. s. in quo po-
ne salis & aluminis roch. an. ℥ ij.
Saluix pug. x. Bulliat donec Saluia
fuerit cocta, & fac balneum manè &
sero per 8. dies. Deinde cum linteolo
exsiccentur crura, & superponatur
hoc vnguentum.

℞. Minij

Masticis ℥ j.

Aqua vitæ

de Camphora, an. ℥ j.

Misc. omnia simul. Deinde made-
fiât petiæ, & superponantur per 8. dies.

Ad Cancrum.

Ex Arsenico quæ fiunt vide supra
lib. tertio.

Ad præcautionem & curationem Cancr.

℞. Millepedes lotos in vino albo
q. s. Siccentur in furno, & pulueris. R.
dicti pulu. ʒ ii. spec. diamarg. frig. vel
diarrh. abb. & triasantal. an. ʒ ii. sac-
chari rosati quadruplum omnium.
Capiat cochl. i. magnum post vsum
pilularum conuenientium, Item succo
lappæ minoris lauetur vlcus aut Can-
cer, ne crescat, impedit.

Ad Cancrum pulvis expert.

℞. Arsenici pulueris. vt alcool, part.
i. rad. Aronis puluerisatæ part. iii.
fulig. camin. parum. Misc. exactè, do-
nec prædicti pulueres fiant grisei.
Quo vetustior pulvis, eò melior.

Ad Fistulam.

℞. Rad. Valerianæ
Tormentiellæ
Garyophyllat.

Herb.

MEDICA.

485

Herb. *Beta rubra*

Alfines rub.

Parietaria

Galanga

Zedoaria

Baccarum lauri, ana.

Coque in vino vna & altera ebullitione. Deinde quotidie exhibeatur patienti bis, ter vel quater cochl. j.

Ad vulnera.

Potio vulneraria. ℞. Centaur. pyrolæ, faniculæ, betonicæ, an. M. j. Consol. regalis M. β. Agrimon. M. ij. Coque in vino.

ALIVD.

℥. Rad. *Angelica* ℥ β.

Mumia ℥ j.

Spermatis ceti ℥ ij.

Inglandium ℥ ij.

Consol. sarracenica M. ij.

Cyclaminis ℥ ij.

Pyrolæ vtriusque, an. M. iij.

Vini q. s. & aquæ tertiam partem. Coque in cantaro.

Q

Aliud.

℞. Granor. Iuniperi tusorum ℥ iij.
 Pyrolæ utriusque, marrisilu. rad.
 fœnicul. alb. an. M. i ℥.
 Ophiogloss. M: i ℥.
 Consolida maioris
 Aristolochia, an. ʒ v.
 Persicaria ʒ v.

Destilla omnia secundum artem.

Pulvis cōsolidās vulnera 24. horis.

℞. Corall. rub. albi, olibani, myr-
 rhæ, aristol. rotund. gall. part. baccar.
 lauri, fol. viol. an. part. æq. Omnia
 siccentur ad umbram F. pulu.

*Ad sanguinem coagulatum in casu
ab alto.*

Aqua cærefolij bibita prodest.

Carbones ex ligno querno in vino
sumpti.

Aliud.

℞. Rhabarb. ʒ j. Mumia gr. 8. cum
 vino albo q. s.

Aliud.

℞. Carbonum tilia,
Oculorum cancri,
Herb. carefolij an.

℞. pulvis. Dos. ʒ ij. cum aceto.

Aliud.

℞. Rhabbarbari ʒ β.
Rubia tinctorum
Mumia, an. ʒ j.
Terra sigillata ʒ β.
Aq. Scabios.
Buglos.

Vini granatorum, an. ʒ j.

Aliud.

Propinetur Sulphur viuum magnitudine fabæ in vino calido.

Pulvis prohibens apostemata ex casu
ab alto.

℞. Bals. Armeni

Mumia

Terra sigill. an. ʒ j.

Rhabarb.

Rubia tinctorum, an. ʒ ij.

Q. ij

F. pulu. Dos. ʒ i β. cum aq. plantag. & parum vini granat.

Vel.

Stercus ouillum in aceto maceratum & traiectum per linteum.

Aliud.

R. Mumie

Sperm. ceti.

Rhabarb. an. ʒ i.

Aq. flor. tilie ʒ iv. f. haustus.

Aliud.

R. Rhapontic. ʒ i.

Spermat. ceti

Mumie, an. ʒ β. f. puluis in aqua cerefolij vel scabios.

Pulu. mirab. ad casum.

R. Mumie ʒ iii.

Rubie tinctor. ʒ ii.

Rhabarb. ʒ i.

Ocul. Cancr. ʒ ii.

Spermat. ceti,

Sang. hirci, an. ʒ j.

MEDICA.

139

*Nasturtij**Ammoniaci*, an. ʒ i ʒ.*Boli Armeni**Terra sigill.**Carab.* an. ʒ ii.*F. pulv.* Dos. ʒ i. cum aceto vel aqua
carefol. *F. haustus.**Alius pulvis.*

R. Rad. rhabarb. el. ʒ ii. Mumia
ʒ ʒ. Laccæ rub. spermat. ceti, an. ʒ i.
boli Armeni, terræ sigill. an. ʒ ʒ. rad.
hirundinaria ʒ iii. Misc. f. pulvis.

*Unguentum potabile.**R.* Butyri recentis non saliti lb iii.*Rubia tinctorum**Castorei**Sperm. ceti**Rad. tormentill.* an. ʒ i.

Bulliant simul in vino odorifero. f.
unguentum.

AD AMBVSTA.

Spuma calcis in aqua extincta, &
cum ol. communi excepta.

Decoctum corticis medij vlni
pro lotionē.

Vnguentum ros. cum vnguento
albo.

Aqua spermatis ranarum optima
est.

Lardum in frustula diuisum in ve-
ru ad ignem, interpositis foliis hede-
ræ terrestris exsiccata coquitur; &
vbi liquor ex toto stillauit, accendi-
tur ignis in illis reliquiis, ac cinis ho-
rum liquori misceatur; omniaque be-
nè agitentur, & tandem colatura vsui
seruetur.

Aliud.

Frustulum calcei antiqui incenda-
tur, & eius pinguedo in aq. frigidiss.
exstillare permittatur; eaque pingue-
dine collecta in aq. ros. diu multum-
que agitata f. inunctio.

Aliud.

℞. Calcis viue nouies lota,

Turia Alexandr. an. ℥ ij,

Albūm. ouor. num. ij,

Cera rec. ℥ j

Misc. & cum oleo ros. q. s. F. Vngtu.

C O N C L U S I O .

ATque hæc ista sunt, Lector Candide, quæ hoc tempore candidè tibi communicare volumus in miraculis Chymicis & mysteriis Medicis. Quem titulum huic operi non inaniter præfixum deprehendes, si attentiori animo totum hunc libellum nostrum percurras. Utinam stimulus hîc sit aliis in lucem emittendi quæ nimis secretò tenent cum damno humanorum corporum. Nihil enim adeò carum esse debet homini, quod non hominis causâ facere debeat; ne soli sibi natus esse dicatur, & talentum sibi commissum humi servasse. Quocirca his fruire amice Lector, & laboribus nostris faue.

F I N I S .

